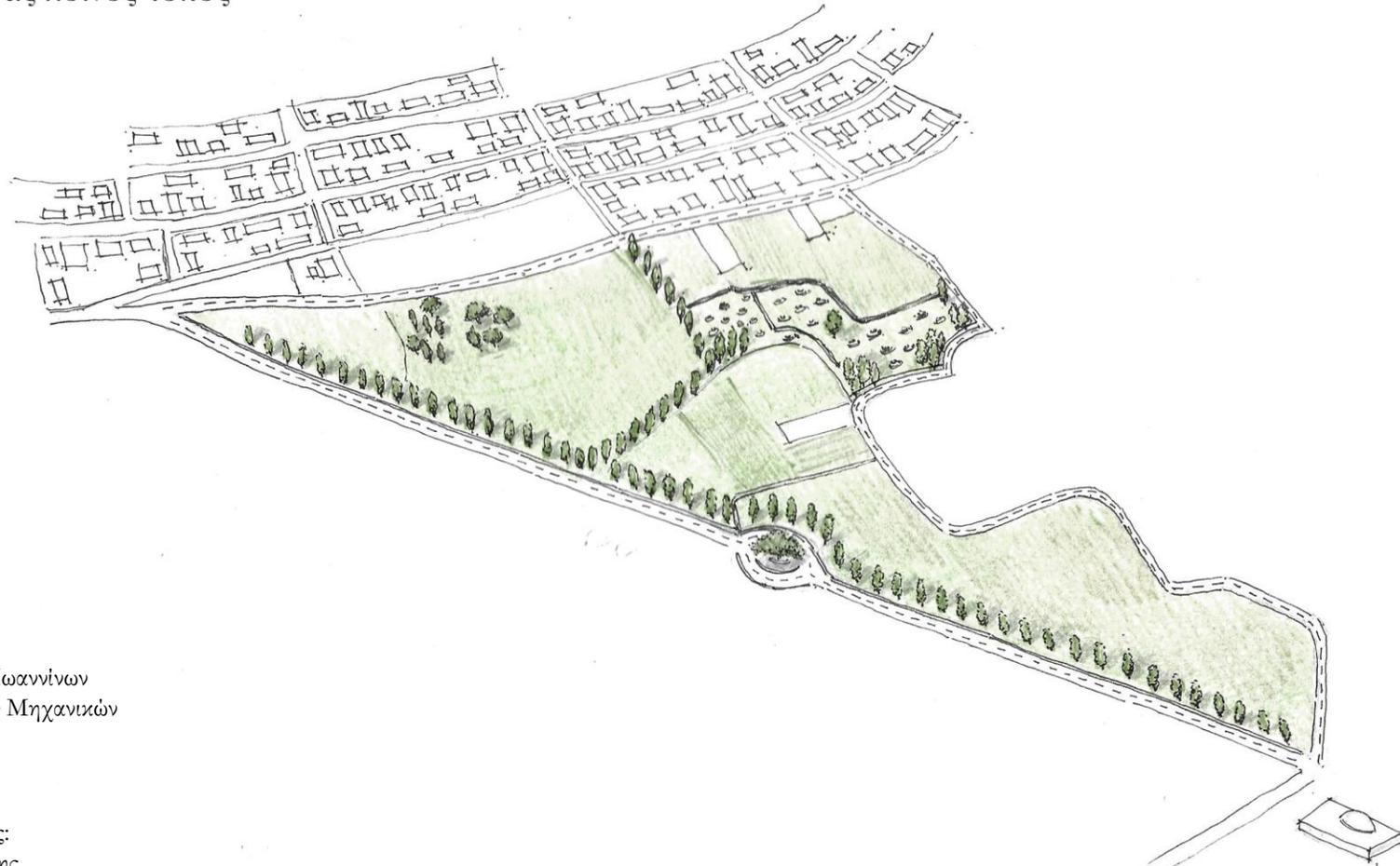

Ο κάμπος των Ομαλών

Ένας κοινός τόπος

Φεβρουάριος 2026
Πολυτεχνική Σχολή Ιωαννίνων
Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών

Διπλωματική εργασία
Αγγελική Στάβερη
Επιβλέπων καθηγητής:
Ανδρέας Νικολοβγένης

Περίληψη

Η διπλωματική μου εργασία αφορά το χωριό της μητέρας μου, όπου εκεί ζουν ο παππούς και η γιαγιά μου, τα Φραγκάτα στην Κεφαλονιά. Μαζί με το διπλανό χωριό, τα Βαλσάματα, ανήκουν σήμερα στην κοινότητα Ομαλών. Πριν τον σεισμό του 1953 που έγινε στο νησί, τα δύο αυτά χωριά αποτελούσαν δύο ξεχωριστούς και αυτόνομους οικισμούς που βασίζονταν στην καλλιέργεια της γης και στην κτηνοτροφία για την επιβίωση τους. Μετά την ολοκληρωτική καταστροφή των υποδομών τους, τα δύο χωριά ανοικοδομήθηκαν εκ νέου στο τέλος των παλιών Φραγκάτων ως ένας ενιαίος οικισμός, ο οποίος ονομάστηκε κοινότητα Ομαλών.

Ενώ το όνομα υποδηλώνει μια ενιαία και ομαλή συνύπαρξη, μέχρι σήμερα οι άνθρωποι εξακολουθούν να διατηρούν μια έντονη διάκριση ανάμεσα στις ταυτότητες τους. Σε κοινωνικό επίπεδο αυτό φανερώνεται από τις δύο ξεχωριστές γιορτές της Ρομπόλας που συμβαίνουν το καλοκαίρι, αλλά και σε χωρικό επίπεδο, από το τείχος που χωρίζει σχεδόν στην μέση τα 40 πηγάδια που βρίσκονται στον κάμπο.

Έκει βρίσκεται επίσης η εκκλησία και το μοναστήρι του Αγίου Γερασίμου, όπως και ο πλάτανος, που φημολογείται ότι φύτεψε ο ίδιος, ο οποίος από το παρελθόν λειτουργεί ως ανοιχτό καθιστικό. Τους χειμερινούς μήνες ο κάμπος πλημμυρίζει με νερό και μετατρέπεται σε μια ειτεταμένη λίμνη.

Με βάση τα παραπάνω, βασική ιδέα της εργασίας μου ήταν η δημιουργία ενός κοινού τόπου ζωής και για τα δύο χωριά. Η πρότασή μου αφορά τον σχεδιασμό δύο πλατειών, η κάθε μία με διαφορετικό χαρακτήρα. Η πρώτη είναι η καθημερινή πλατεία και βρίσκεται στα 40 πηγάδια, με το τείχος που χωρίζει τα πηγάδια να μετατρέπεται σε συλλογικό τραπέζι για τους κατοίκους, ενώ πάνω από τα πηγάδια τοποθετούνται ελαφριές μεταλλικές κατασκευές για την σκίαση και την συλλογή νερού. Η δεύτερη πλατεία βρίσκεται μπροστά από τον Πλάτανο και είναι ικανή να φιλοξενήσει τις υπερτοπικές εκδηλώσεις του οικισμού, βυθισμένη στο έδαφος ώστε τον χειμώνα να συλλέγει το νερό και να μετατρέπεται σε λίμνη. Οι δύο αυτές πλατείες συνδέονται μέσω μιας κεντρικής διαδρομής, πάνω στην οποία τοποθετούνται το πολιτιστικό κέντρο, οι αθλητικές εγκαταστάσεις, η παιδική χαρά, ένας χώρος ανοιχτής αγοράς, αλλά και το παζάρι που συμβαίνει δύο φορές το χρόνο στον κάμπο.

Abstract

My diploma thesis focuses on my mother's village, Fragata, in Kefalonia, where my grandparents live. Together with the neighboring village of Valsamata, it now forms part of the community of Omala. Before the devastating earthquake that struck the island in 1953, the two villages functioned as separate and autonomous settlements, whose livelihoods were based primarily on agriculture and livestock farming. Following the complete destruction of their infrastructure, the villages were rebuilt at the edge of the former settlement of Fragata as a single unified settlement, which was later named the community of Omala.

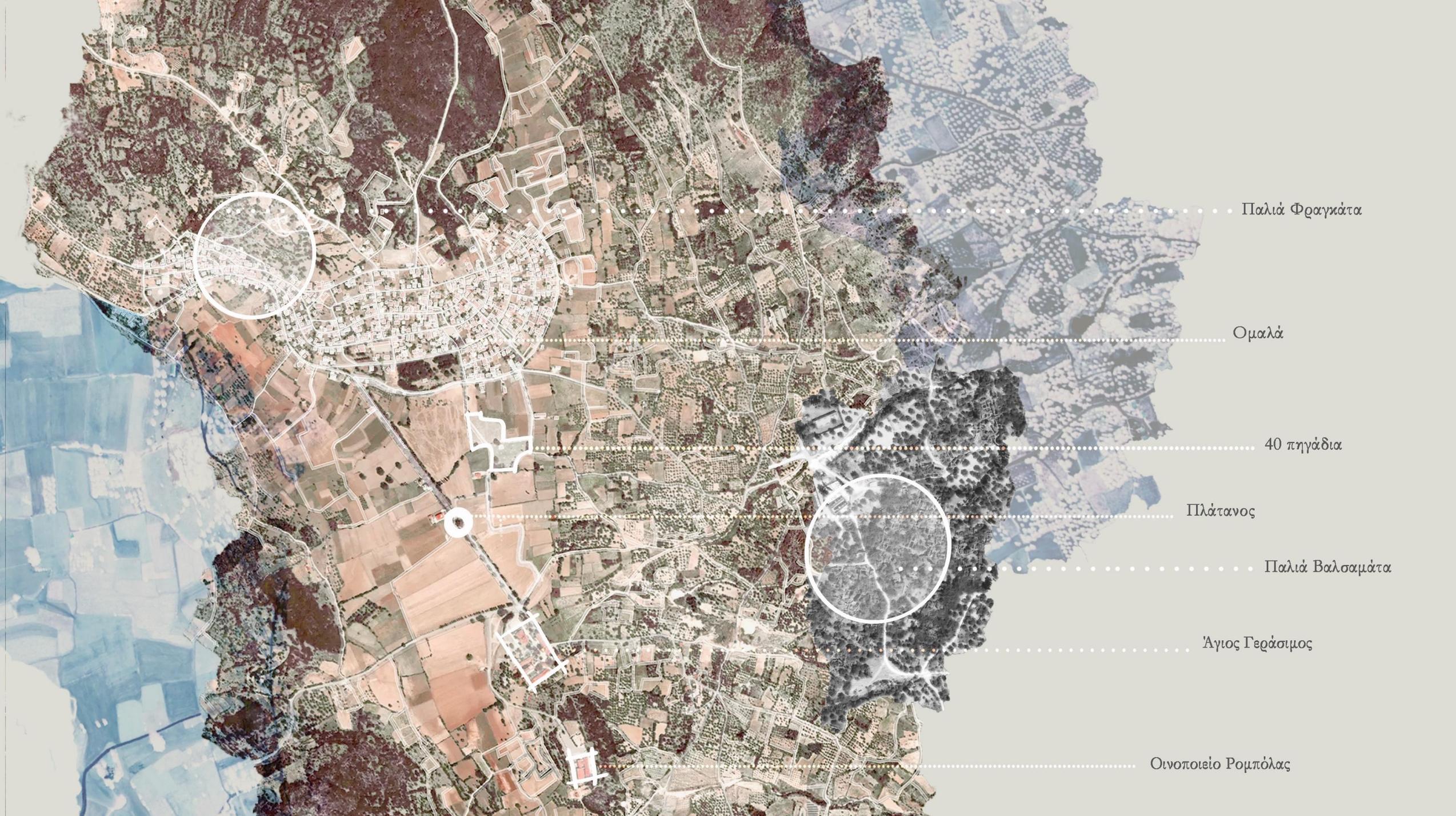
Although the name suggests a unified and harmonious coexistence, a strong distinction between the identities of the two villages persists to this day. Socially, this is expressed through the two separate Robola wine festivals that take place during the summer. Spatially, it is reflected in the wall that almost divides in half the forty wells located in the plain.

The plain is also home to the church and monastery of Saint Gerasimos, as well as the plane tree which, according to local tradition, was planted by the saint himself and has long functioned as an open gathering place for the community. During the winter months, the plain floods and transforms into an extensive seasonal lake.

Based on these conditions, the central idea of the project is the creation of a shared place of everyday life for both villages. The proposal focuses on the design of two public squares, each with a distinct character. The first is the **everyday square**, located at the site of the Forty Wells. Here, the wall that separates the wells is transformed into a collective table for the residents, while lightweight metal structures are placed above the wells to provide shade and collect rainwater. The second square is located in front of the plane tree and is designed to host the settlement's larger, supra-local events. It is slightly sunken into the ground so that during the winter months it collects water and transforms into a lake. These two squares are connected by a central path, along which key communal functions are organized: the cultural center, sports facilities, a playground, an open market space, and the bazaar that takes place twice a year in the plain.

OMAAA

Παλιά Φραγκάτα

Ομαλά

40 πηγάδια

Πλάτανος

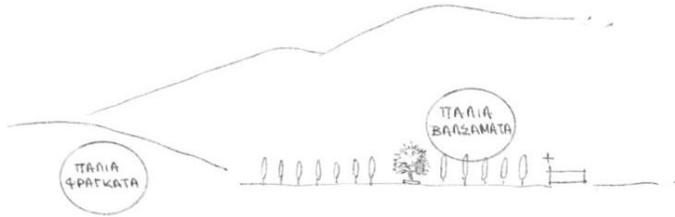
Παλιά Βαλσαμάτα

Άγιος Γεράσιμος

Οινοποιείο Ρομπόλας

ΠΡΙΝ

ΔΥΟ ΑΥΤΟΝΟΜΟΙ
ΟΙΚΙΣΜΟΙ
ΦΡΑΓΚΑΤΑ+ΒΑΛΣΑΜΑΤΑ

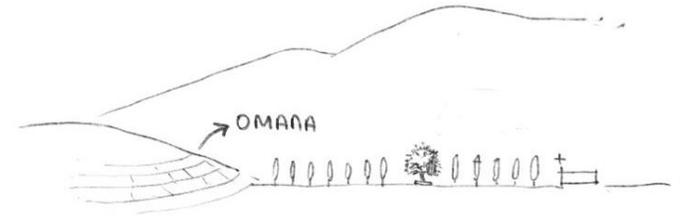

1953

ΣΕΙΣΜΟΣ
ΓΚΡΕΜΙΖΕΙ ΤΑ
ΔΥΟ ΧΩΡΙΑ

ΜΕΤΑ →

ΤΑ ΔΥΟ ΧΩΡΙΑ
ΞΑΝΑΧΤΙΖΟΝΤΑΙ
ΩΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ
ΟΜΑΔΩΝ

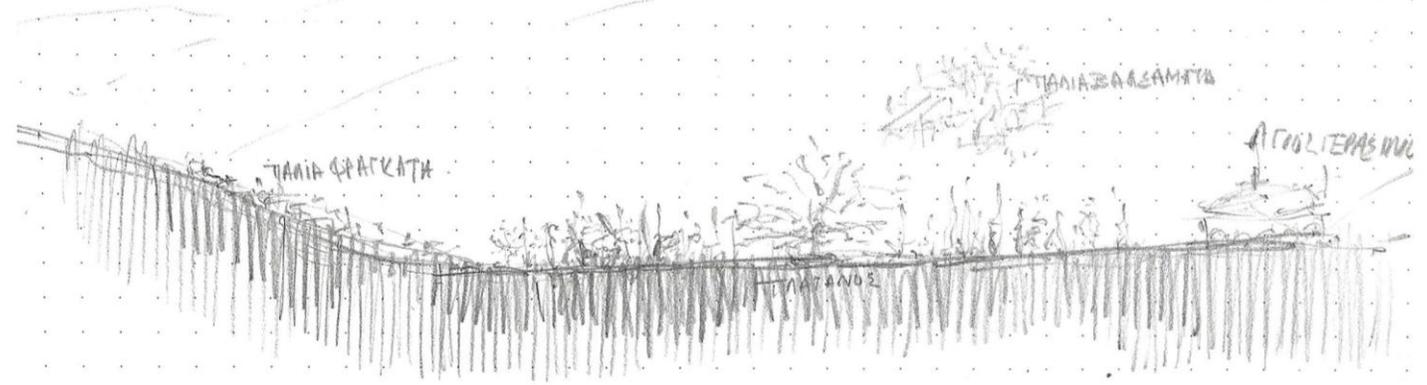
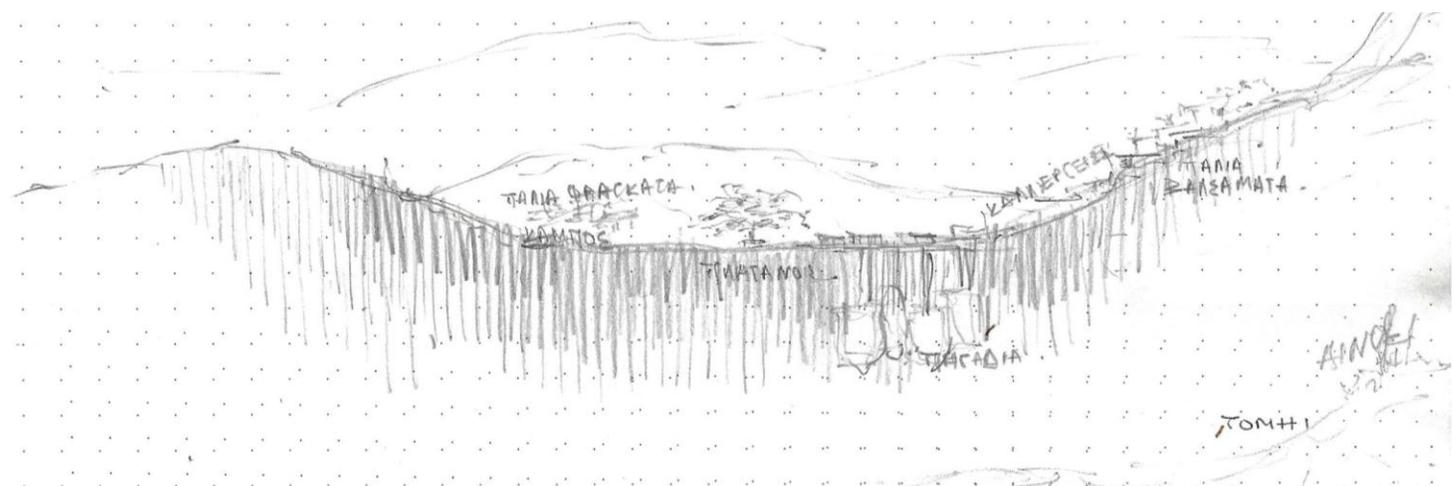

ΞΕΧΩΡΙΣΤΑ ΧΩΡΙΑ

- ΒΑΣΙΖΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ
+ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ
- ΚΑΜΙΤΟΣ → ΚΟΙΝΟΣ ΤΟΠΟΣ
- ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

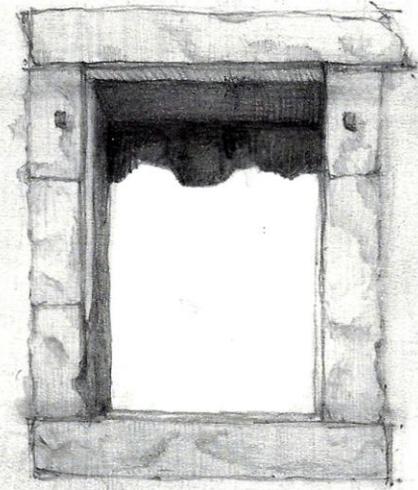
ΕΝΙΑΙΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΣ

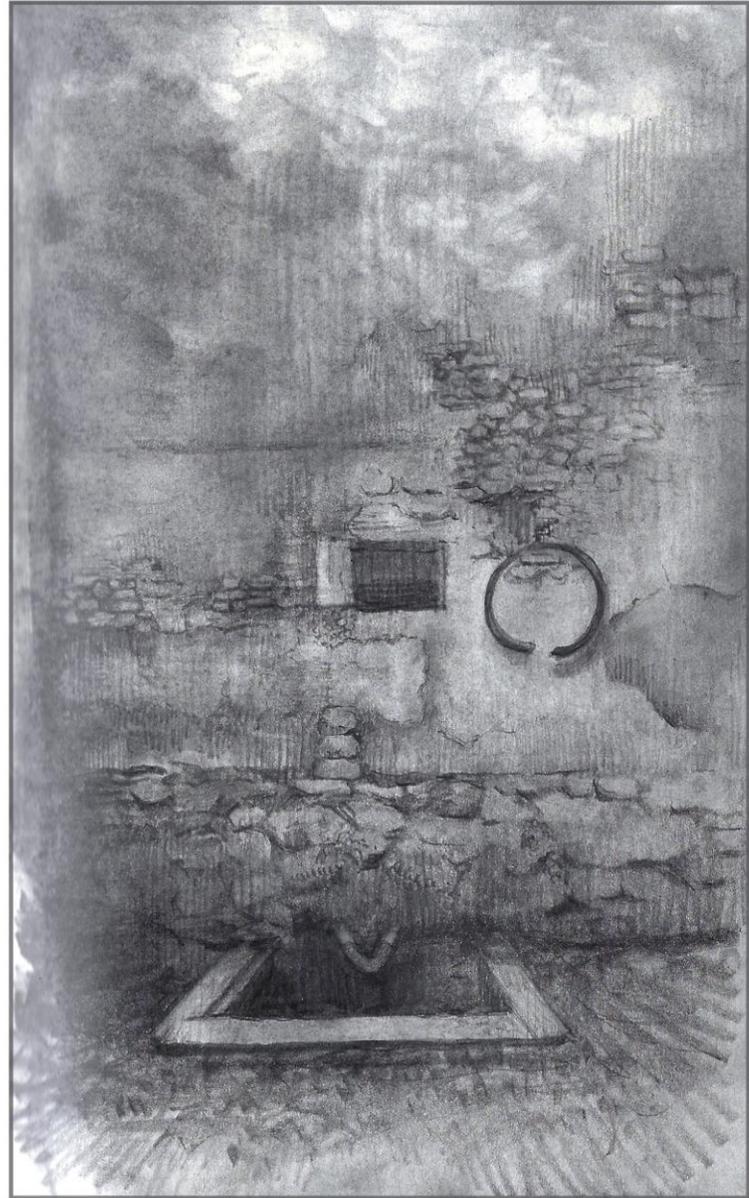
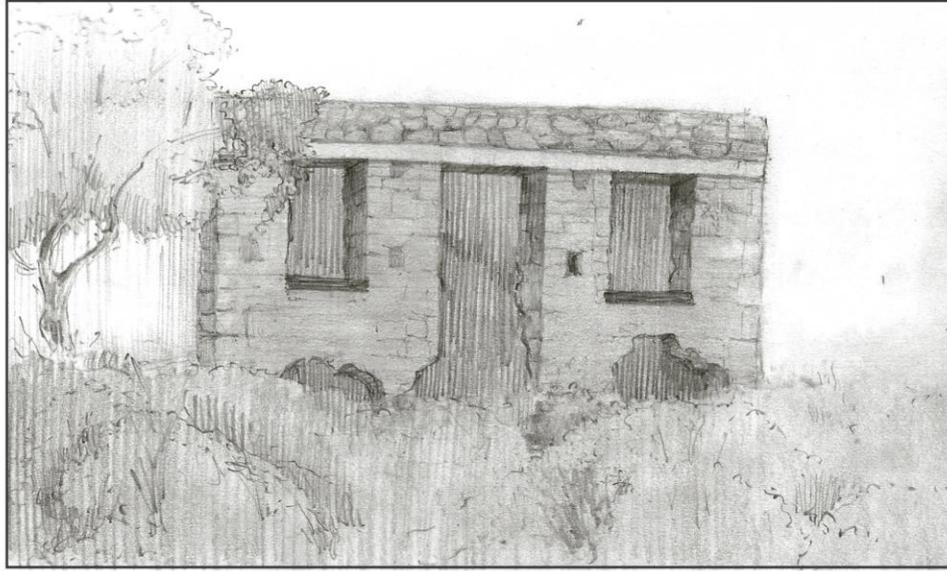
- ΚΟΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ
- ΞΕΧΩΡΙΣΤΟΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ
- ΔΥΟ ΓΙΟΡΤΕΣ ΚΡΑΣΙΟΥ (Σ ΛΑΘΕ ΧΩΡΙΟ)
- ΝΟΗΤΟ + ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟ ΟΡΙΟ
[ΔΡΟΜΟΣ (ΧΩΡΙΟ) + ΤΟΙΧΟΣ (ΤΗΓΑΔΙΑ)]

TOMH 2

Τα ερείπια

Ο διαχωρισμός

Χάρτης περιοχής

ΛΑΝΟΥ
αμπέλια
καλλιέργειες
αρώνια

ΠΑΛΙΑ
ΦΡΑΓΚΑΤΑ

ΔΡΟΜΟΣ
θεωρητικό οριο
ΔΙΑΧΟΡΙΣΜΟΣ

↑
ΠΛΑΤΕΙΑ
ΦΡΑΓΚΑΤΩΝ
ΓΙΟΡΤΗ ΡΟΜΠΟΛΑΣ
ΣΥΛΛΟΓΟΣ
ΠΑΙΔΙΚΗ ΧΑΡΑ

ΦΡΑΓΚΑΤΑ

ΒΑΛΣΑΜΑΤΑ

ΣΧΟΛΕΙΟ

ΚΕΝΤΡΙΚΟΣ ΔΡΟΜΟΣ

ΟΡΙΟ

40 ΠΗΓΑΔΙΑ

ΡΟΜΠΟΛΑ
ΒΑΛΣΑΜΑΤΩΝ

ΚΑΤΟΙΚΙΑ

ΠΑΖΑΡΙ

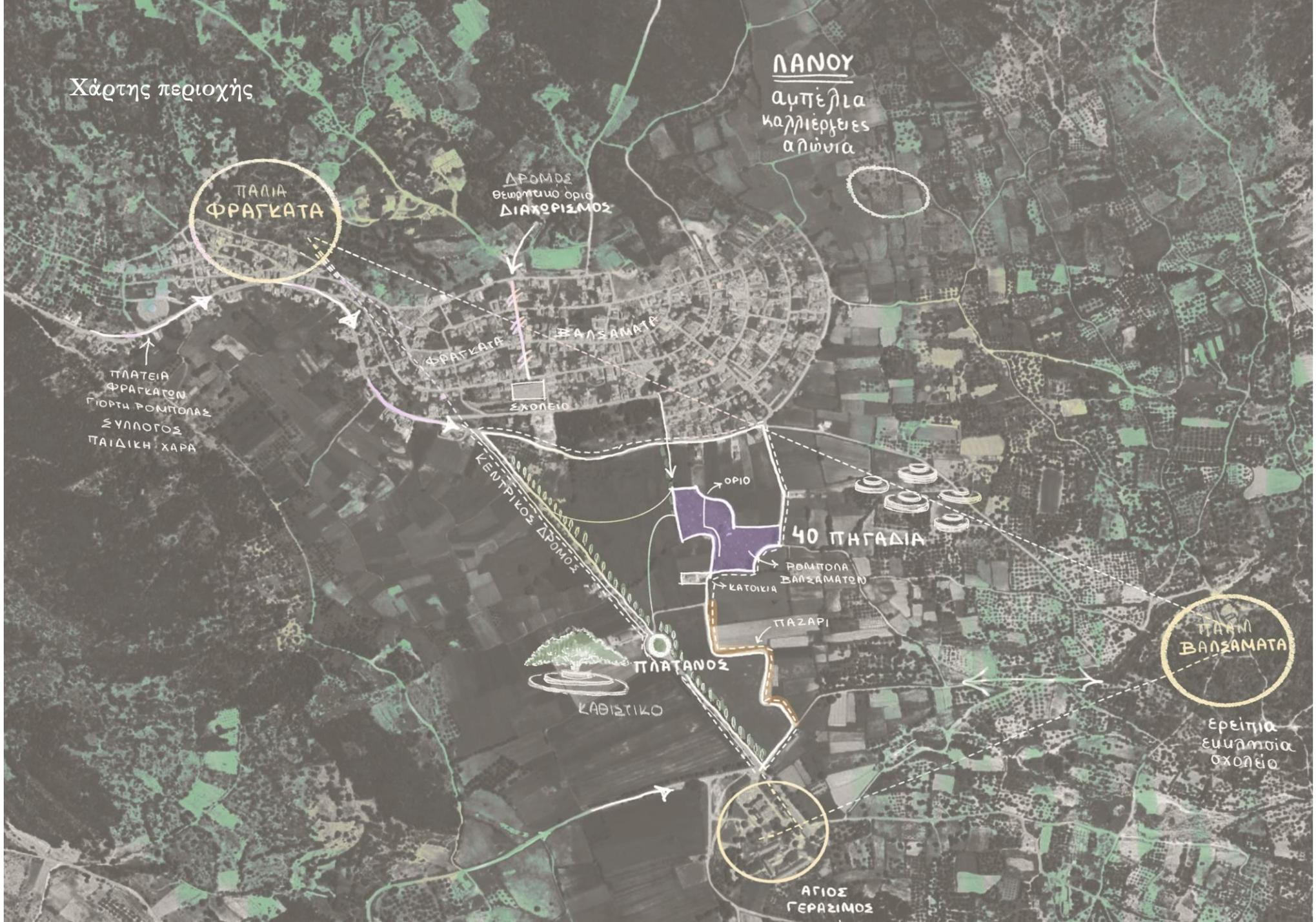
ΠΛΑΤΑΝΟΣ

ΚΑΘΙΣΤΙΚΟ

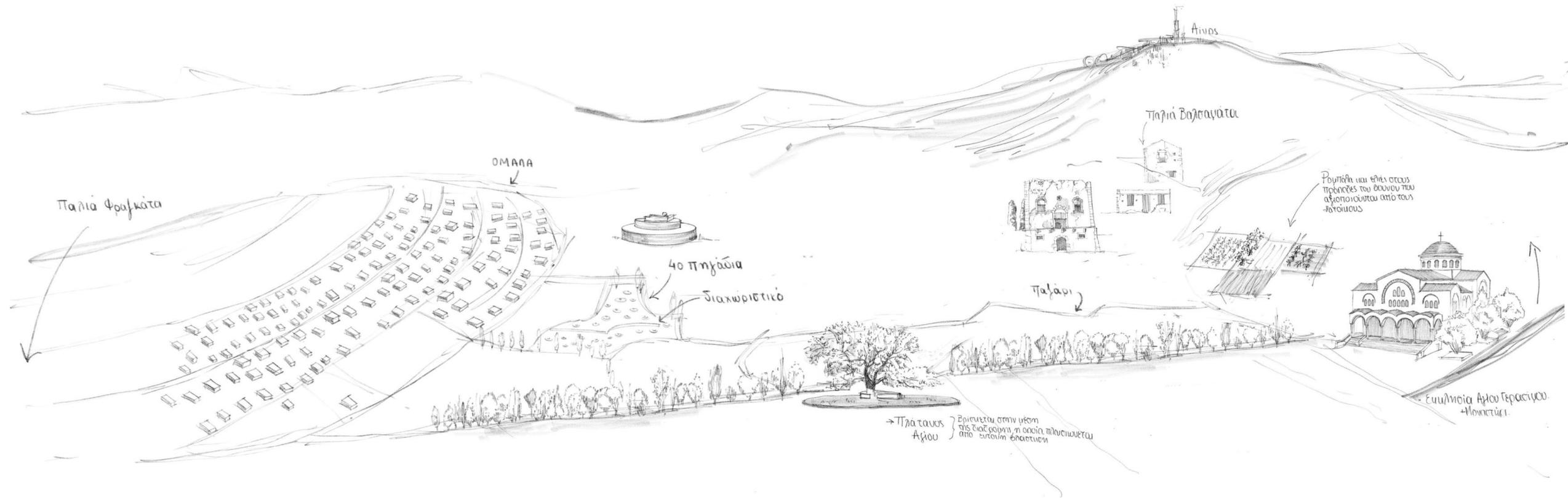
ΠΑΛΙΑ
ΒΑΛΣΑΜΑΤΑ

Ερείπια
ευχαρισία
σχολείο

ΑΓΙΟΣ
ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ

Ο κάμπος

Παλιά Φραγκάτα

ΟΜΑΔΑ

40 πηγάδια

Διαχωριστικό

Αίγιος

Παλιά Βαλκανάτα

Πάλαρι

Ρουπάνη και κήποι στους πρόποδες του βουνού που αξιοποιούνται από τους γείτονες

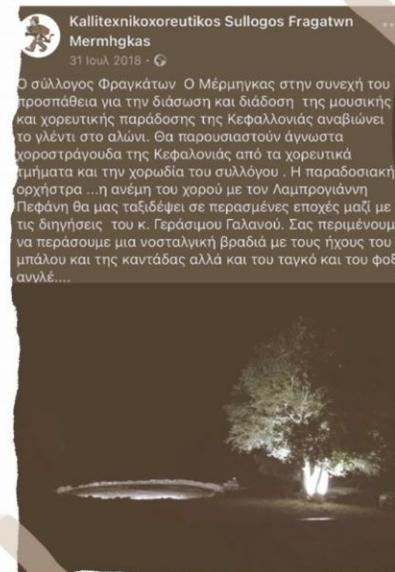
Επισκοπή Αγίου Γερασιμού + Μοναστήρι

→ Πάλαρι Αγίου } Επισκοπή στην θέση της διαίτησης η οποία πλύνονταν από αυτόν θάλασσαν

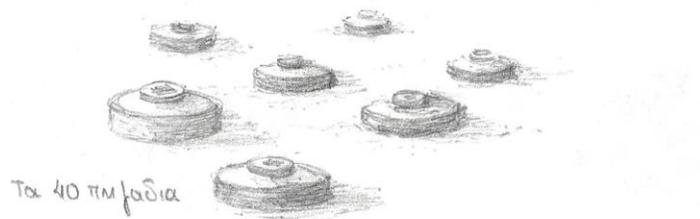
Το αλώνι

η αναβίωση

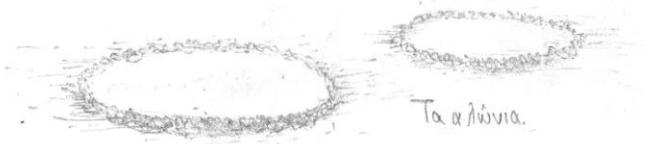

Τα 40 πηγάδια

Πηγή ζωής και για τα δύο χωριά, διαχωριστικό τοίχος ανάμεσα στα πηγάδια

Τα αλώνια

Αγροτική παραγωγή, γιορτές, συλλογικότητα (κύκλος)

Ο Πλάτανος

Καθιστικό, συζήτηση, κοινωνικοποίηση

Το οικόπεδο παρέμβασης και οι πρώτες ιδέες

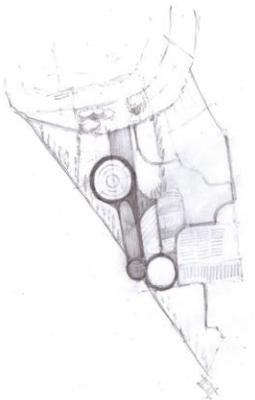
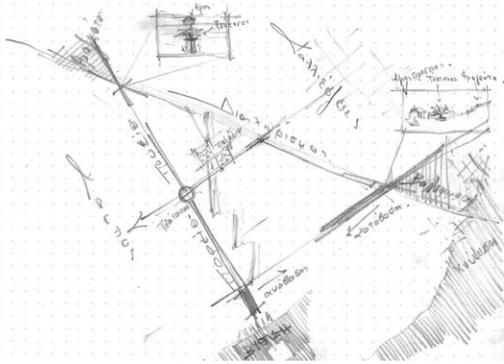
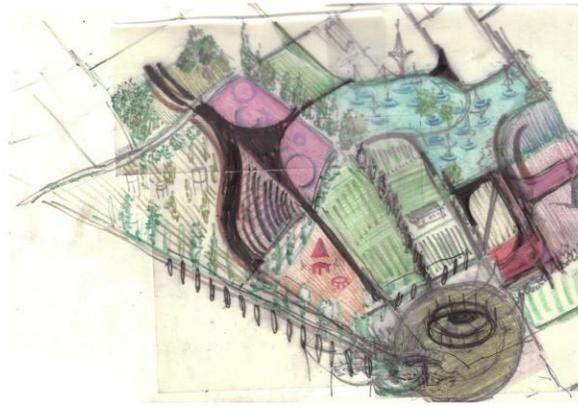
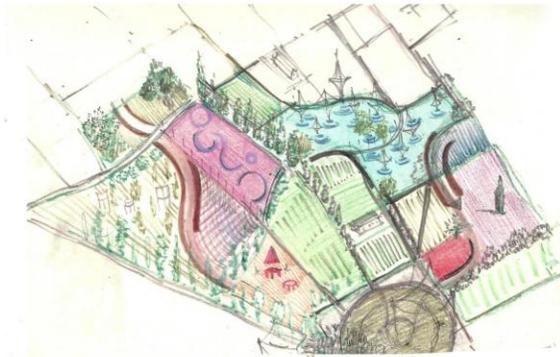
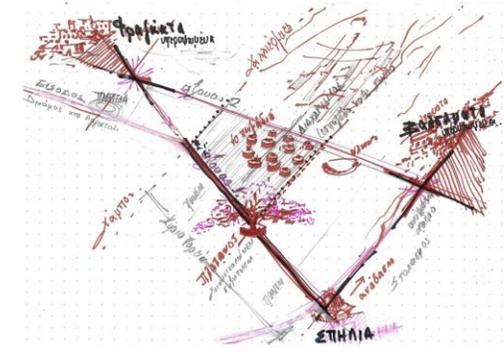

→ όριο

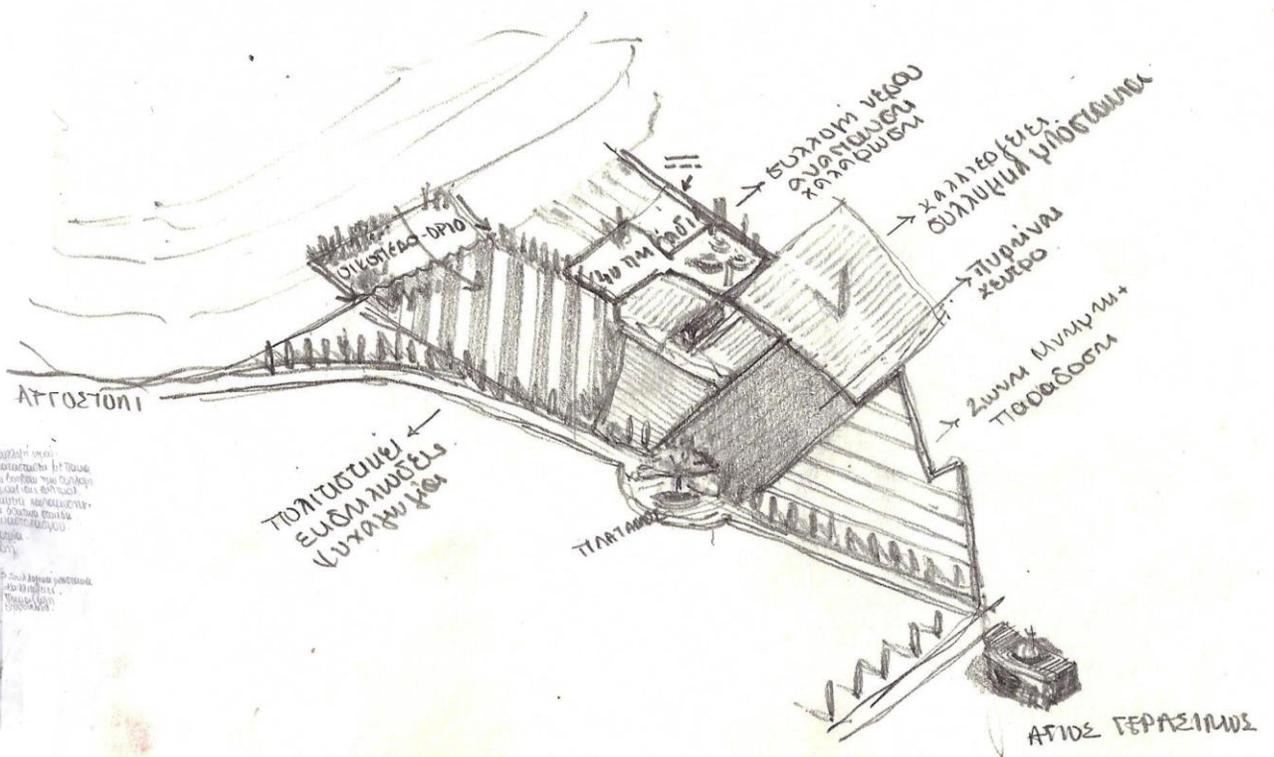
→ 40 πηγάδια

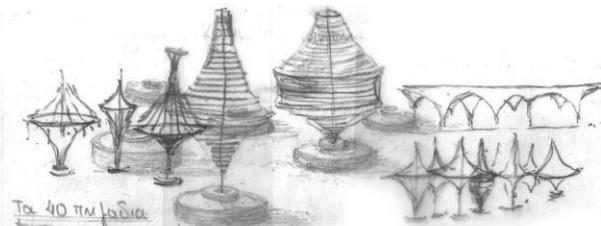
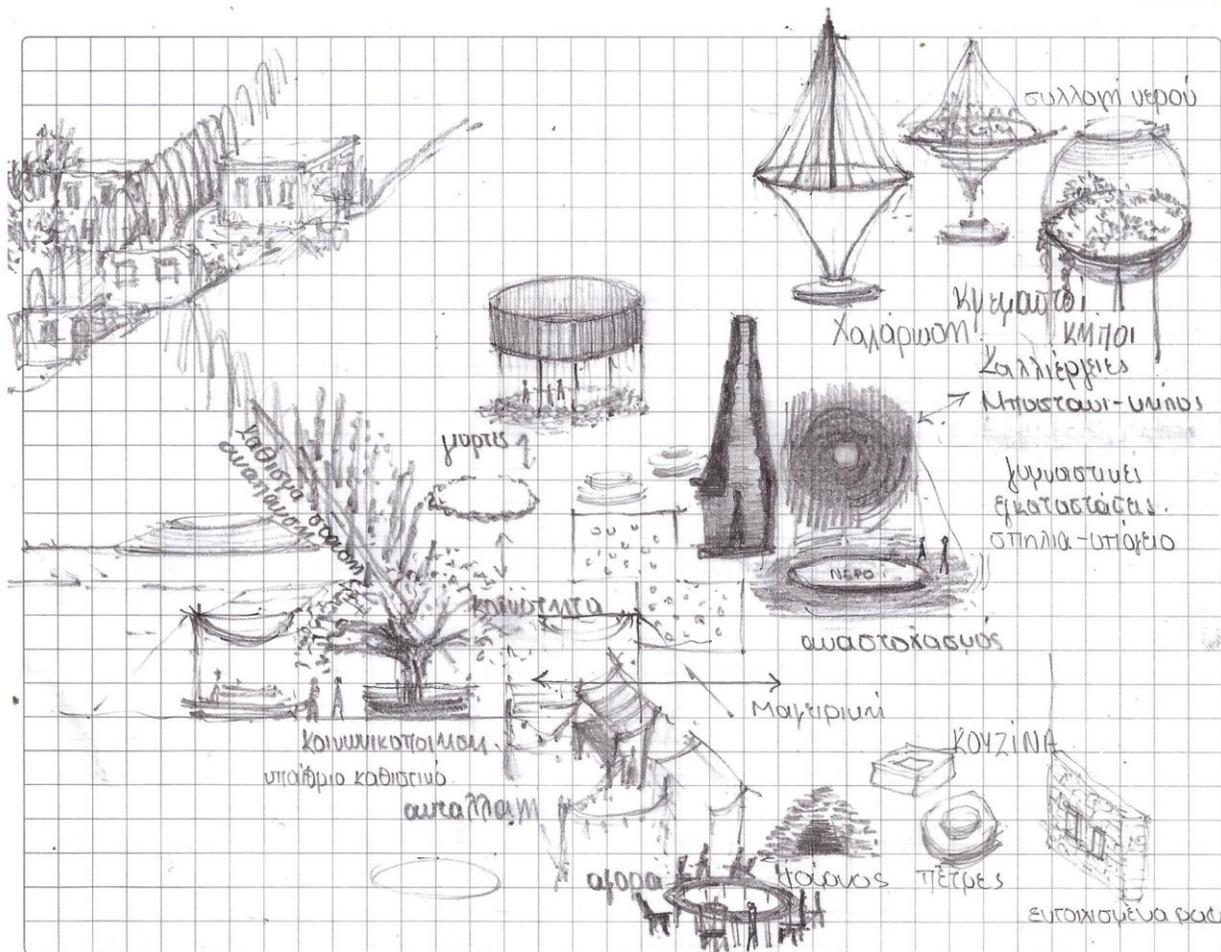
↓
πλάτανος

↑
Άγιος
Γεράσιμος

1. Το πρώτο κτίριο
 - να είναι κεντρικό και να είναι
 το κέντρο της ζωής του κτιρίου
 - να είναι κεντρικό και να είναι
 το κέντρο της ζωής του κτιρίου
 - να είναι κεντρικό και να είναι
 το κέντρο της ζωής του κτιρίου
 - να είναι κεντρικό και να είναι
 το κέντρο της ζωής του κτιρίου

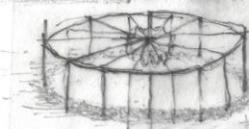

Τα 40 πμ/αδία

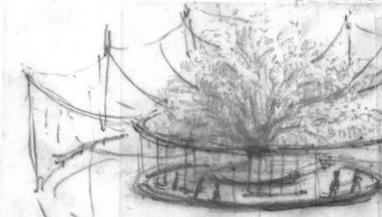
Από νερό-πυρήνι
εργασίες σε ελκωμ
νερού → κοινότητα
αυτονοκλάσει
πλινθία - κελύφη
υπαίθριο πάρο

ΜΑΚΕΔΟΝΕΣ
αυτονοκλάσει - ελκωμ
υπαίθριο πάρο

Τα 40 πμ/αδία

Υπαίθριο κέντρο συνάντησης
εξωτερικές προμήθειες / μορφές
αυτονοκλάσει ελκωμ
χόσος, λατάνη / παραδοσιακή
Ποικίλος / Ραφτολόγος

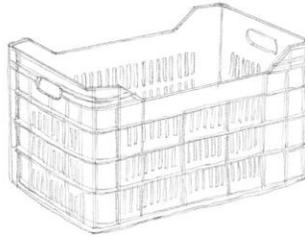
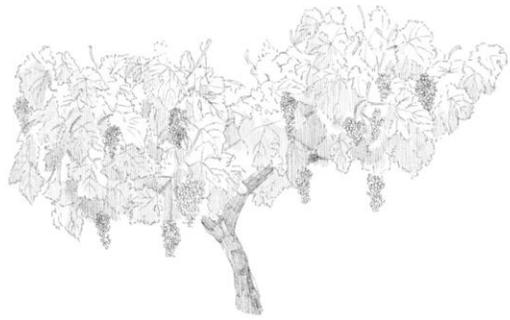
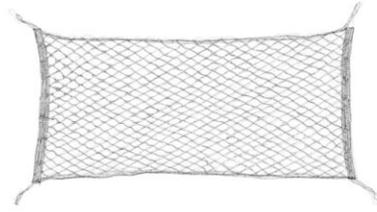
ΜΑΚΕΔΟΝΕΣ

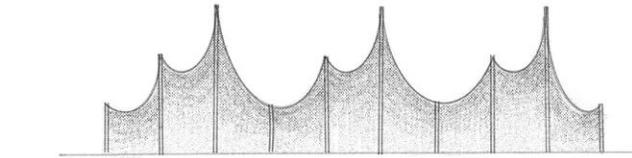
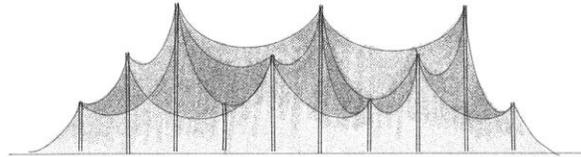
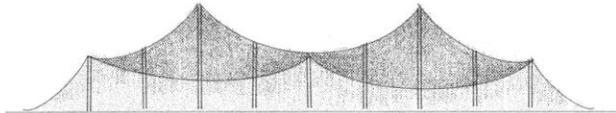
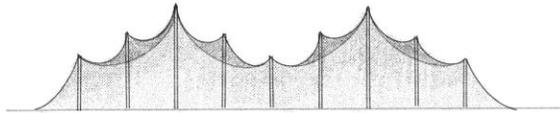
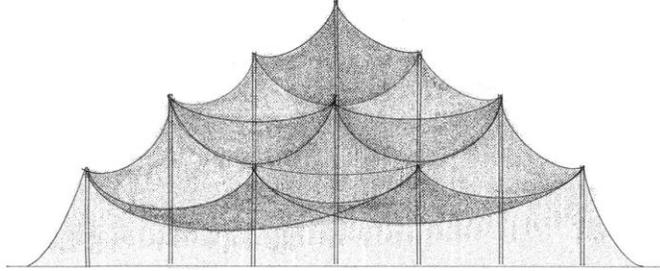
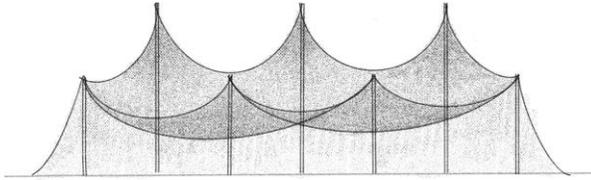
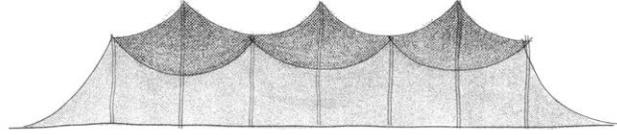
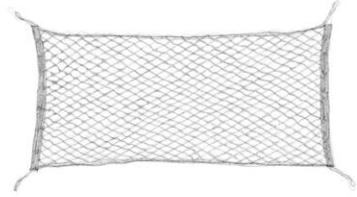
Κοινωνική αναδιοργάνωση
πρόσβαση - προμήθειες
κοινωνική λήψη
αυτονοκλάσει
υπαίθριο καθιστικό
λατάνη - ποικίλος
χαρτολόγος - ελκωμ

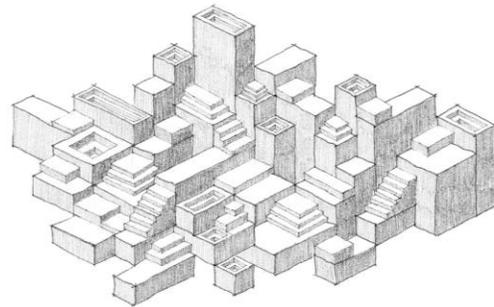
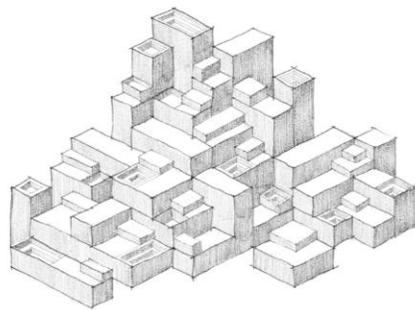
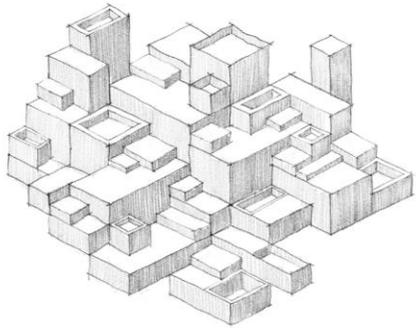
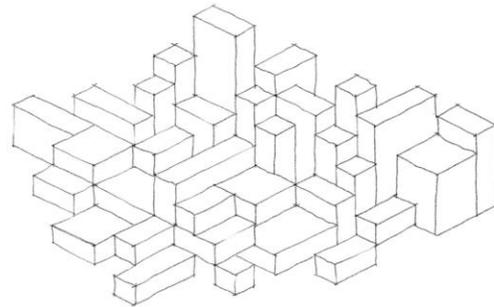
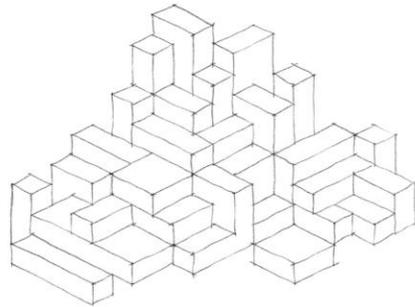
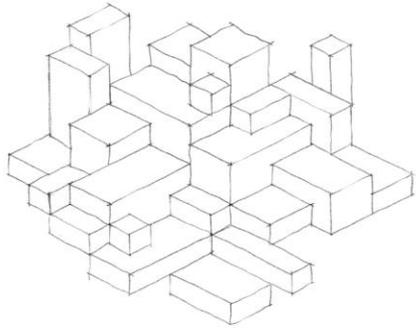
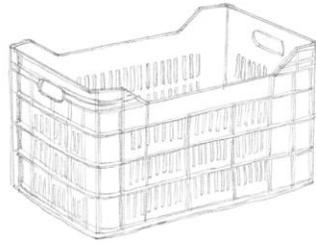
Η διερεύνηση

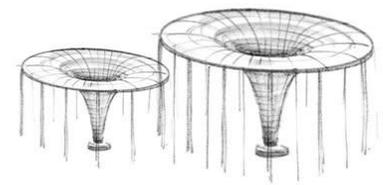
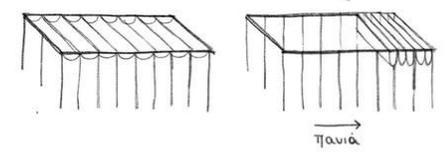
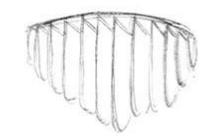
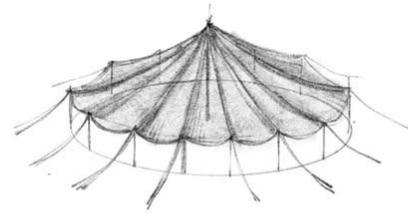
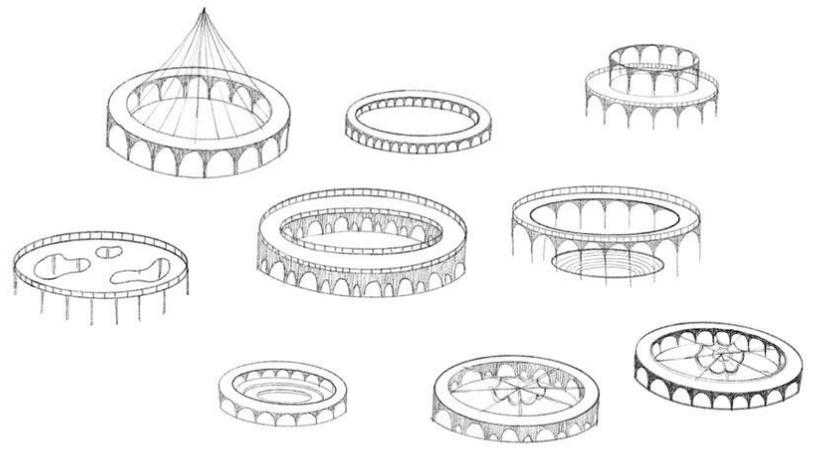
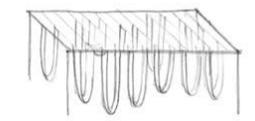
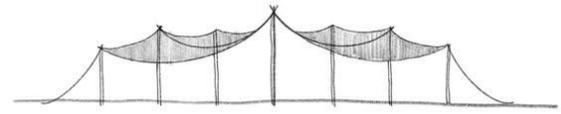
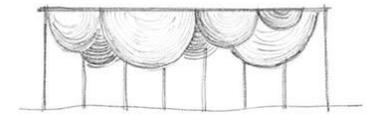
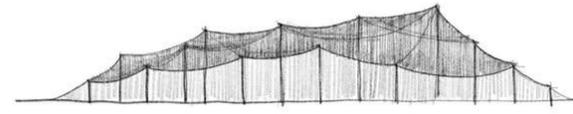
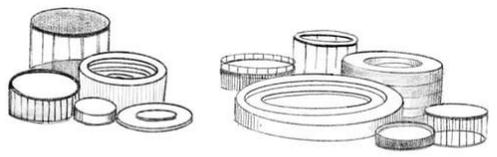
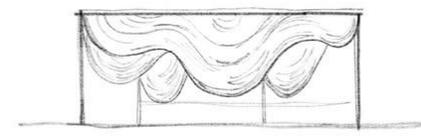
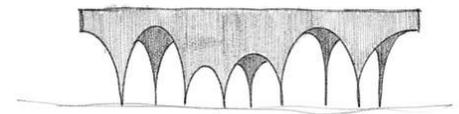
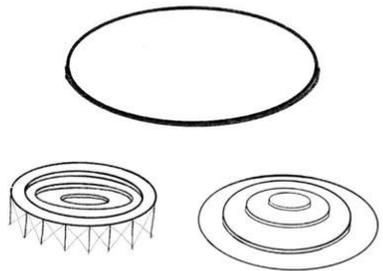

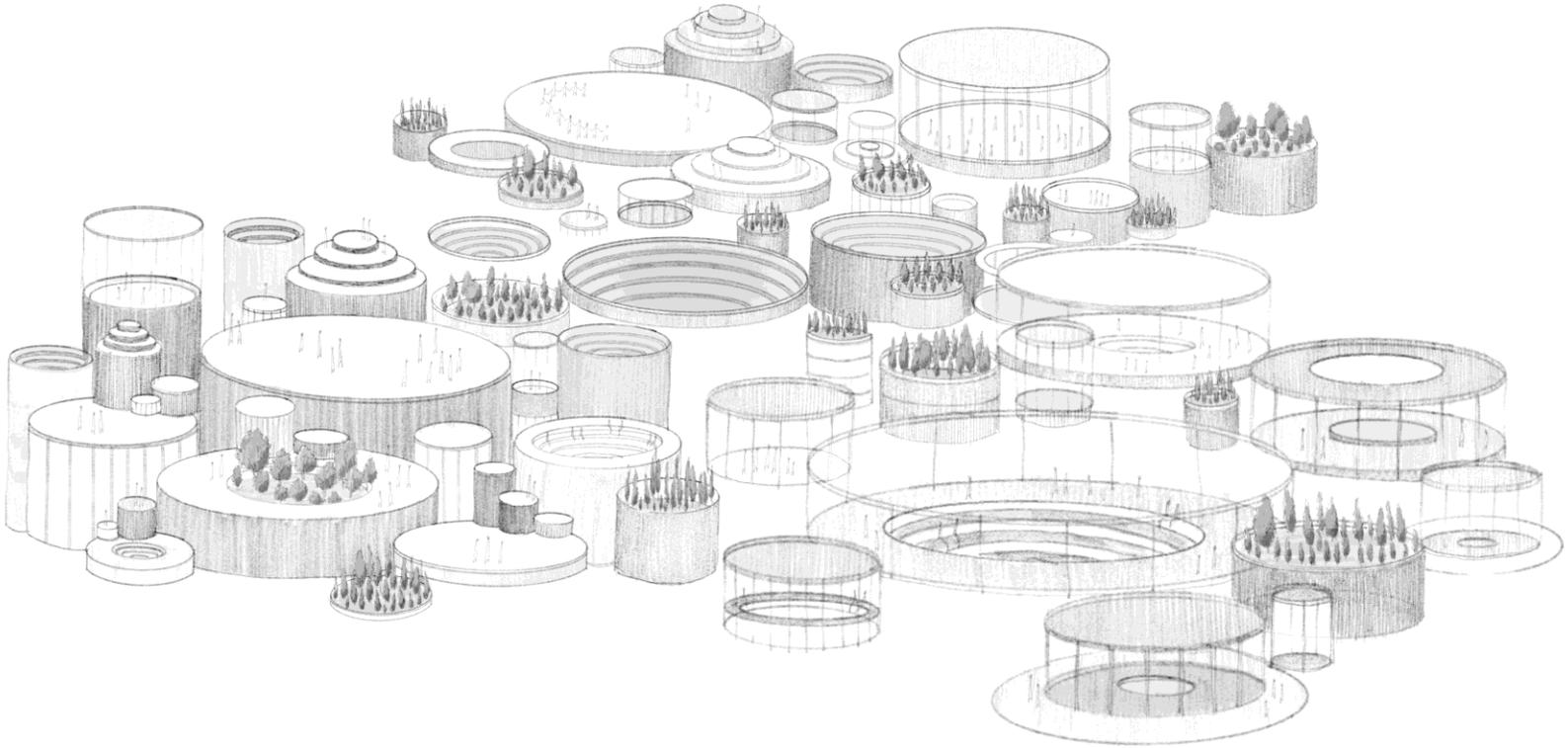

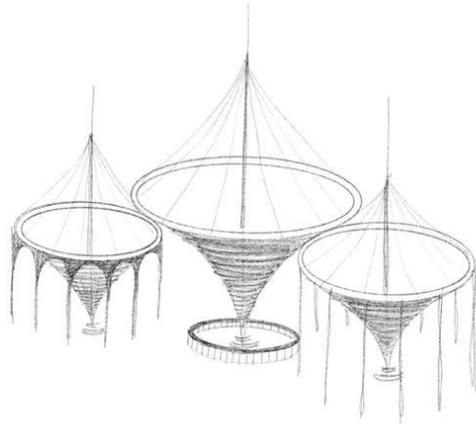
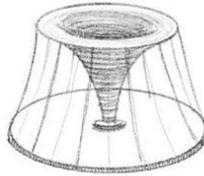
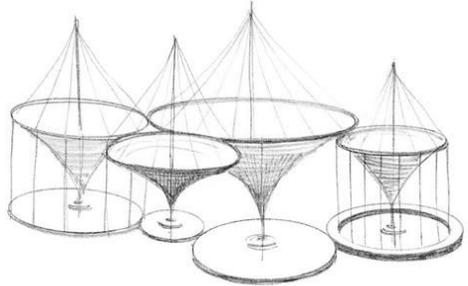
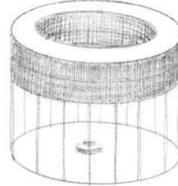
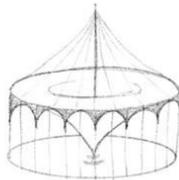
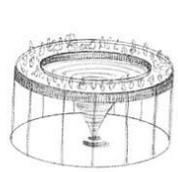
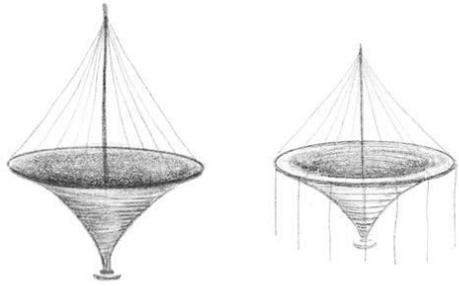

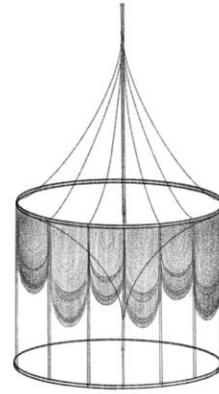
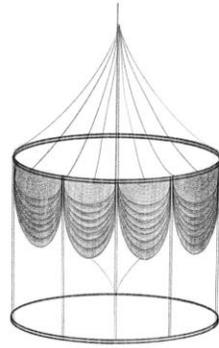
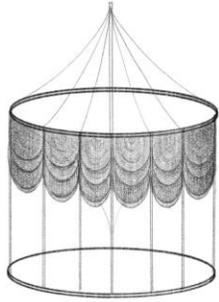
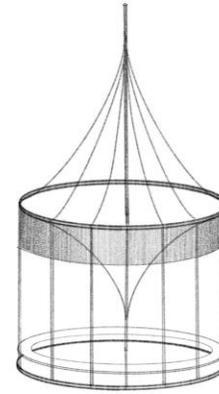
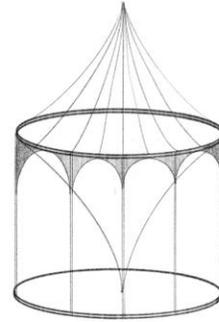
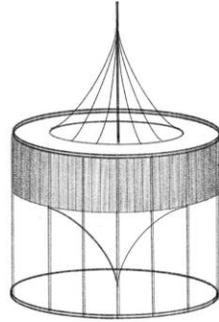
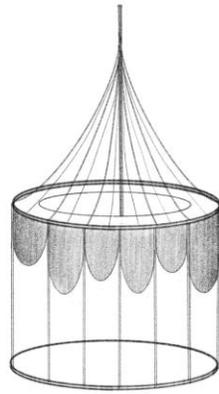
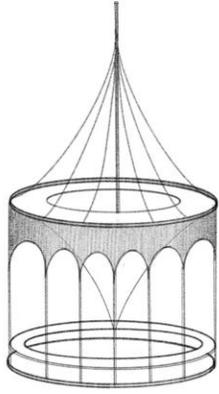

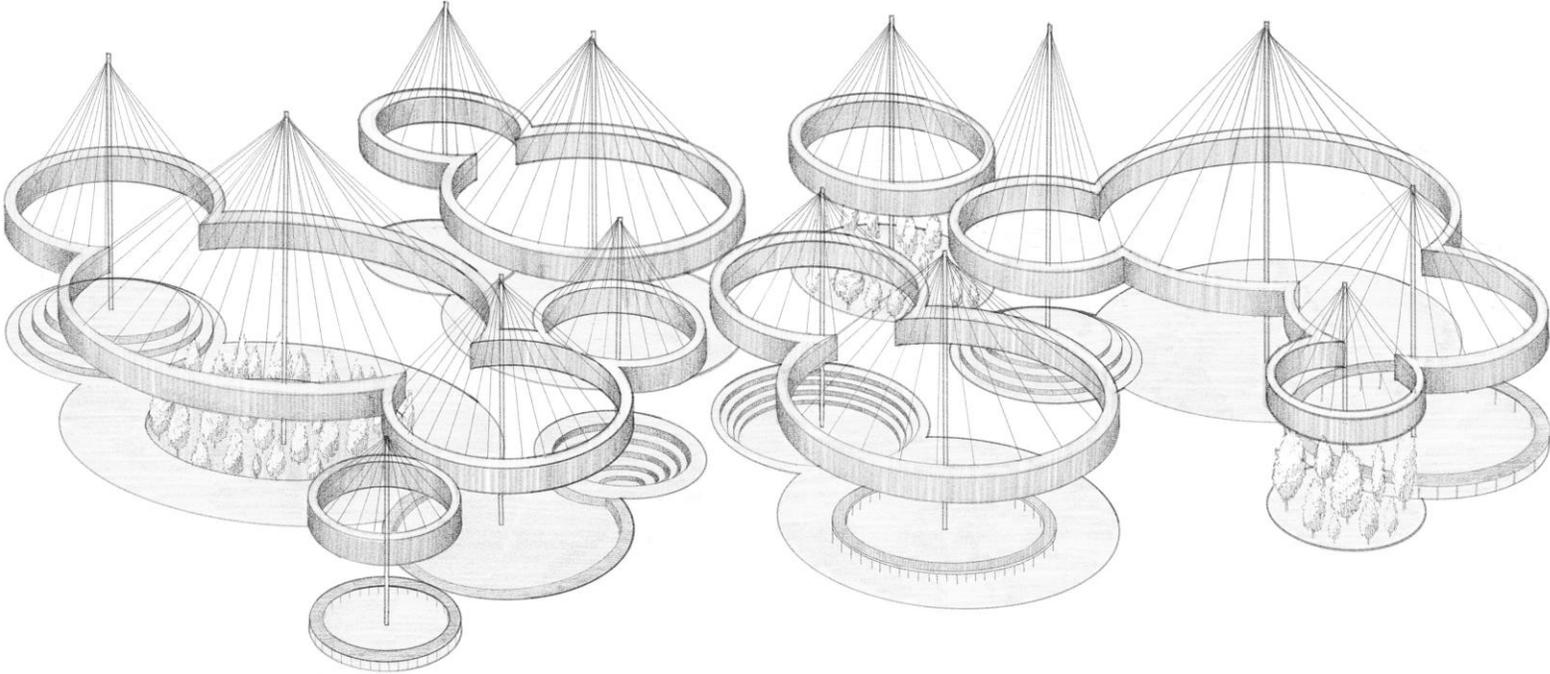

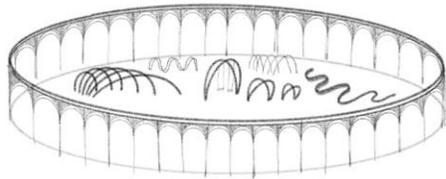
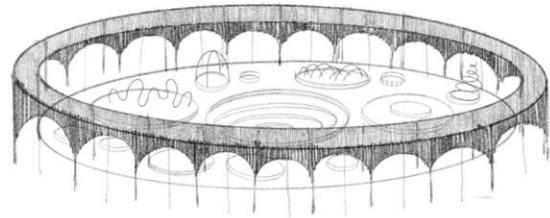
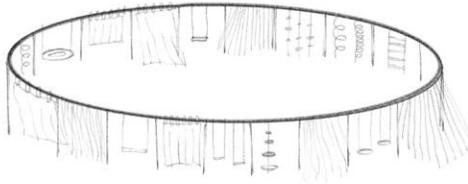
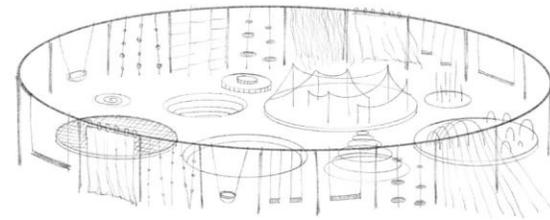
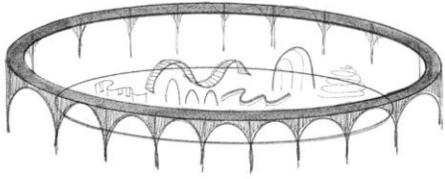
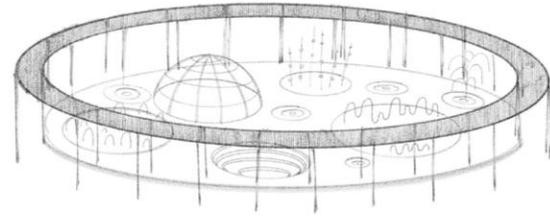
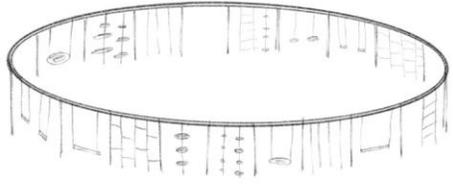

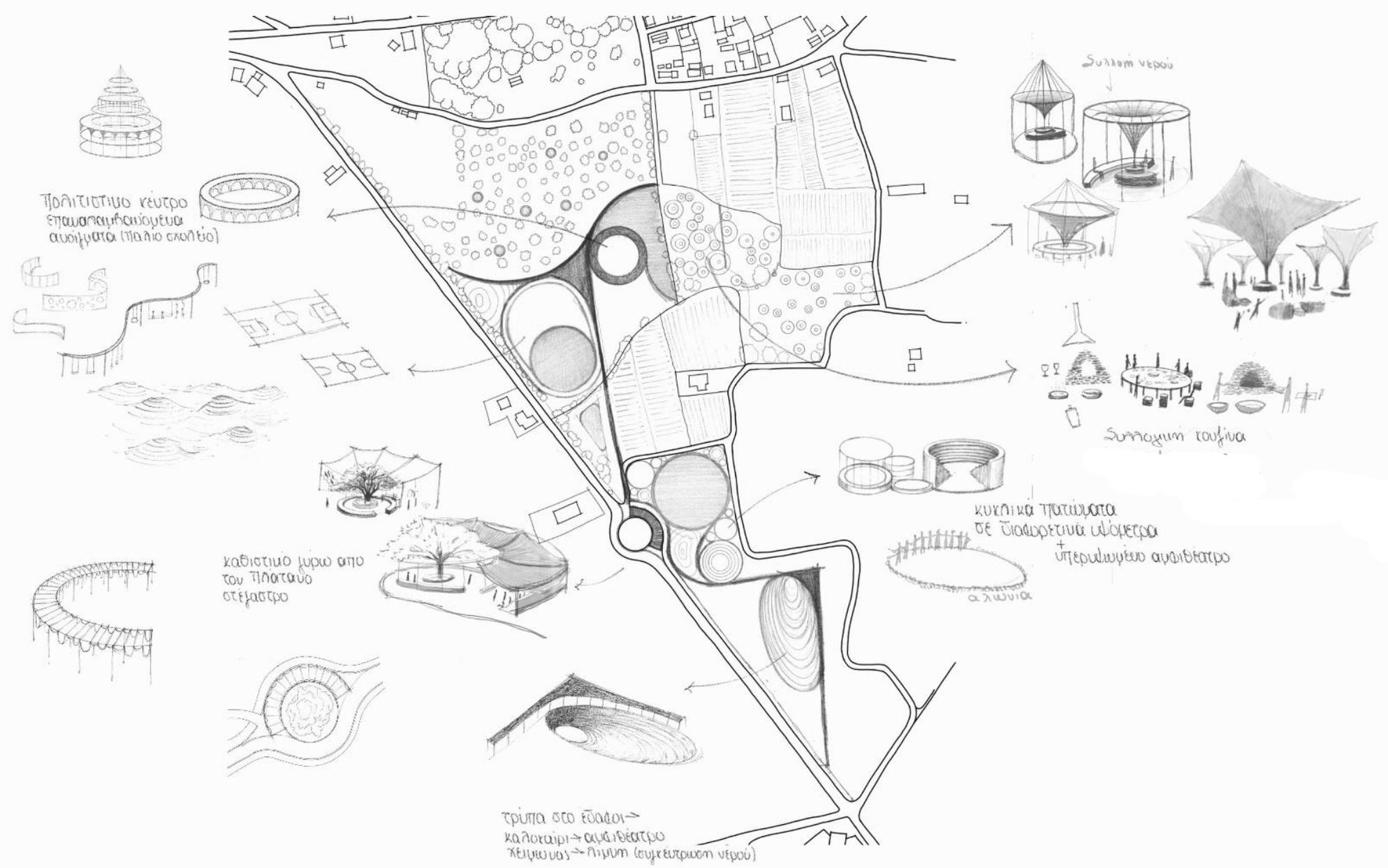

Ποιητικό κέντρο
Επικοινωνιολογικά
αυθιγμάτα (Μαρίο Σαλιβί)

Συλλογή νερού

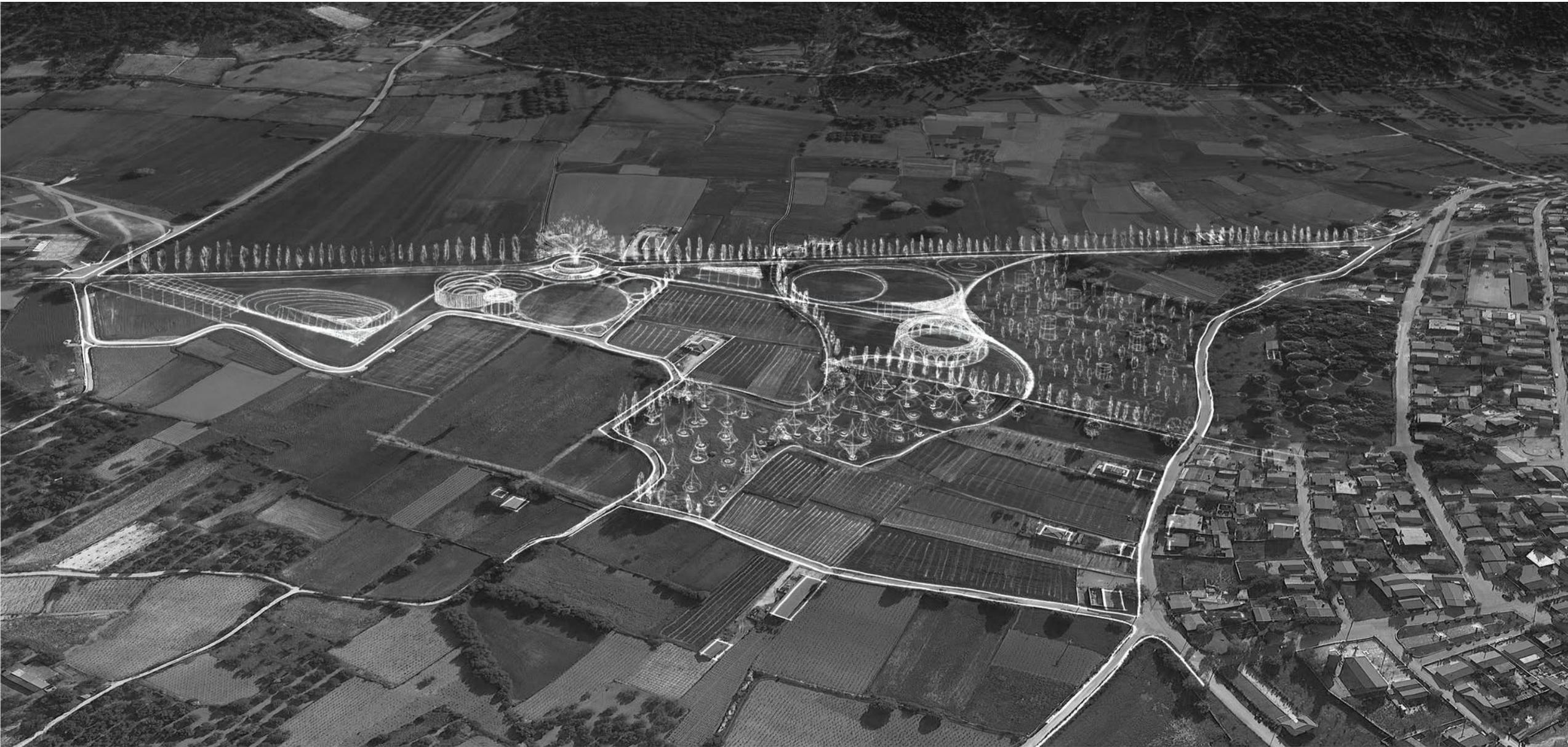
Συνοχημείο τούφια

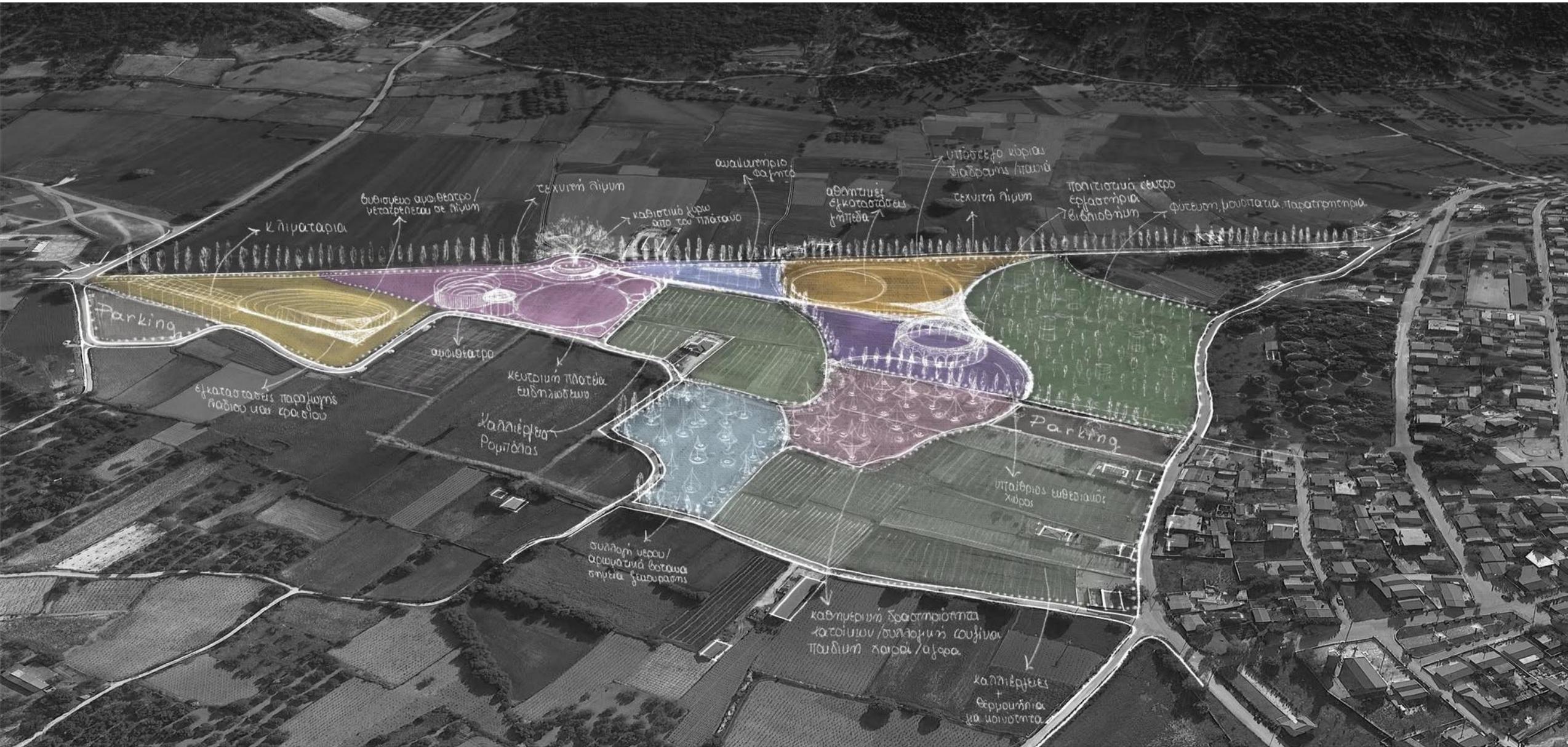
Κυκλικά τραπέζια
σε διακριτικά ελάχιστα
+ υπερυψωμένο αναψυκτήριο

αλώνια

καθίστιο γύρω από
τον Πηλοταύο
στέγαστρο

τρίπλα στο έδαφος -
καλοκαίρι - αμφιθέατρο
χειμώνας - Πηλυσ (συγκέντρωση νερού)

κλιματάρια

δυσχερές αμοιβάτες /
μετατρέπεται σε λίμνη

τεχνητή λίμνη

καθιστικό χώρο
από τον πλάτανο

αυθαιτηρια
αερίστος

αθλητικές
εγκαταστάσεις
γυμνάσιον

υπόστεφο κύριας
διαδρομής / παιδιά

τεχνητή λίμνη

πολυτεχνικό κέντρο
εργαστήρια
βιβλιοθήκη

φύτευση βουξοειδών παρατηρητήρια

Parking

εγκαταστάσεις παραγωγής
αβίου και κρασιού

αμοιβάτες

κεντρική πλατεία
ευδηλωθέν

Καλλιέργεια
Ρομπόλας

συλλογή νερού /
αρωματικά φυτά
στην έδαφος

Parking

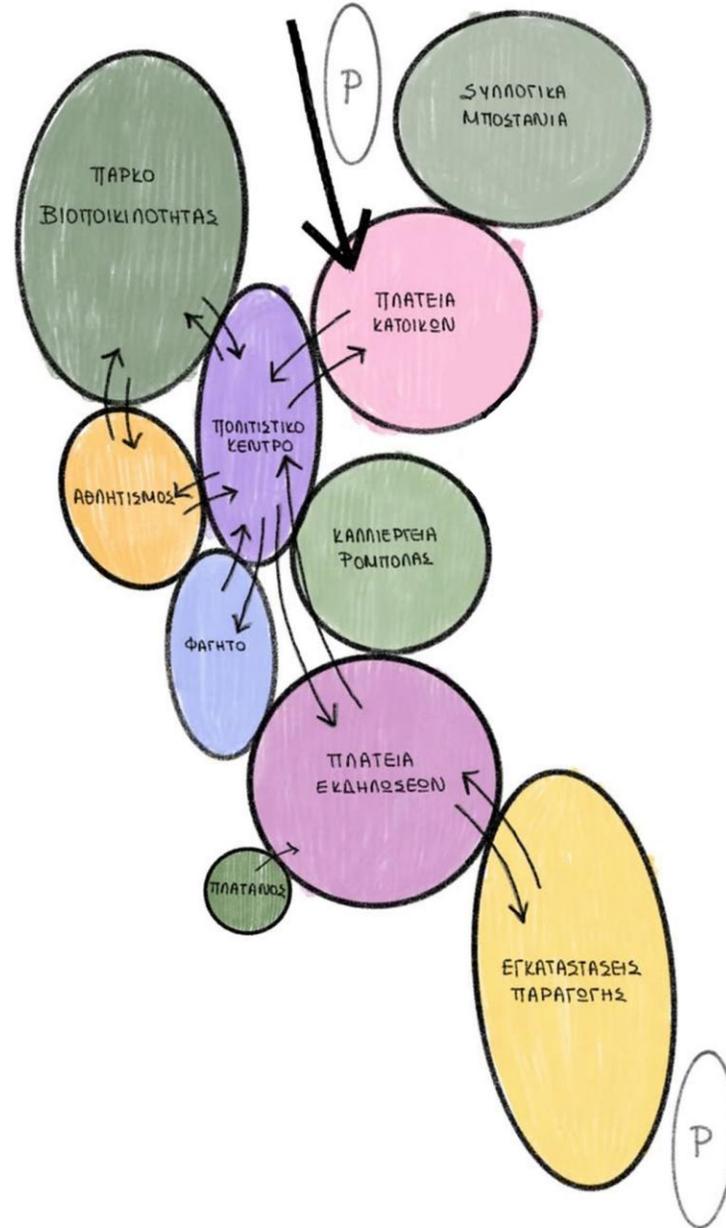
υπαίθριος ευθεταίος
χώρος

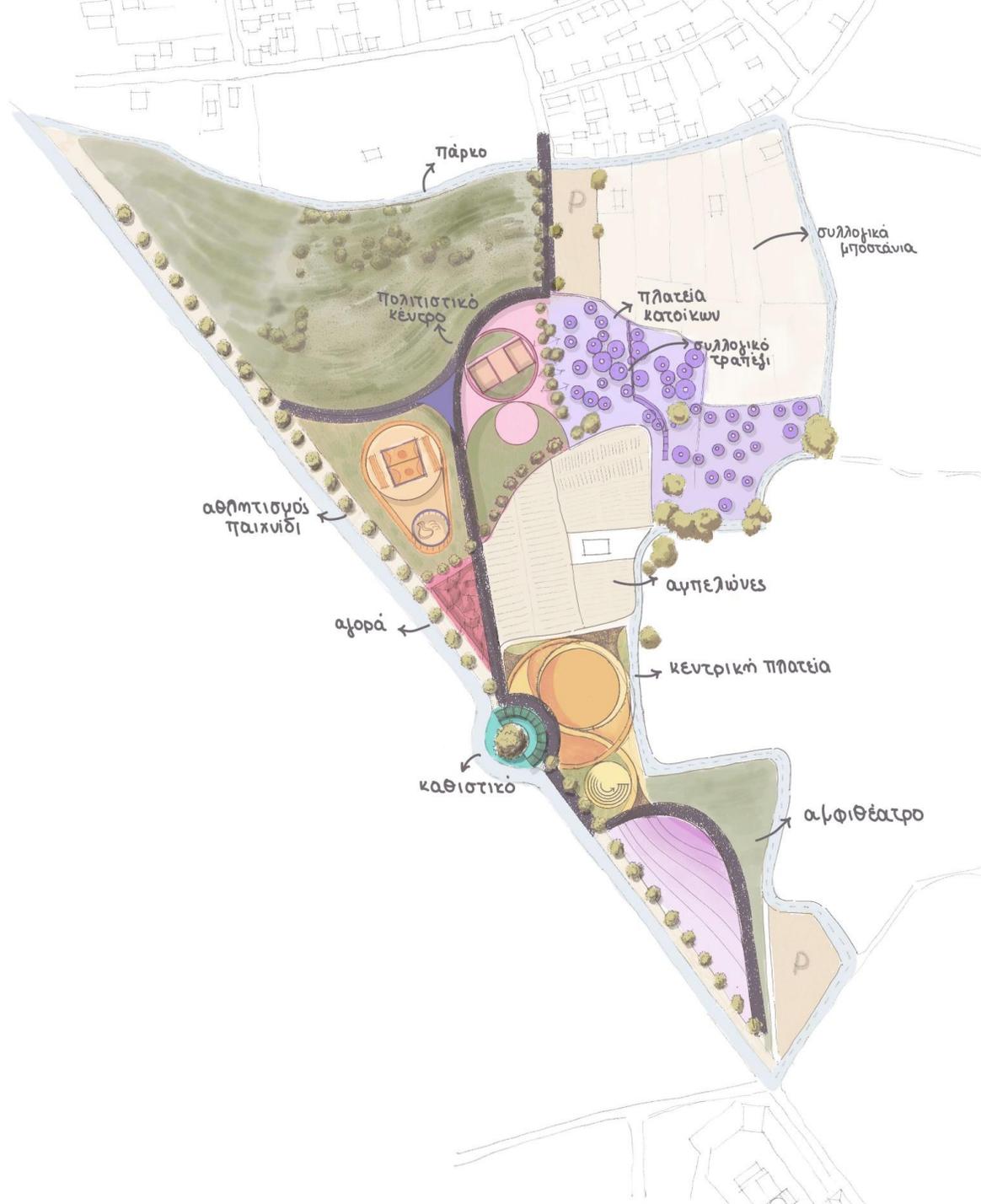
καθημερινή δραστηριότητα
κατοίκων / συλλογική
παιδική κοινότητα / αίσθηση

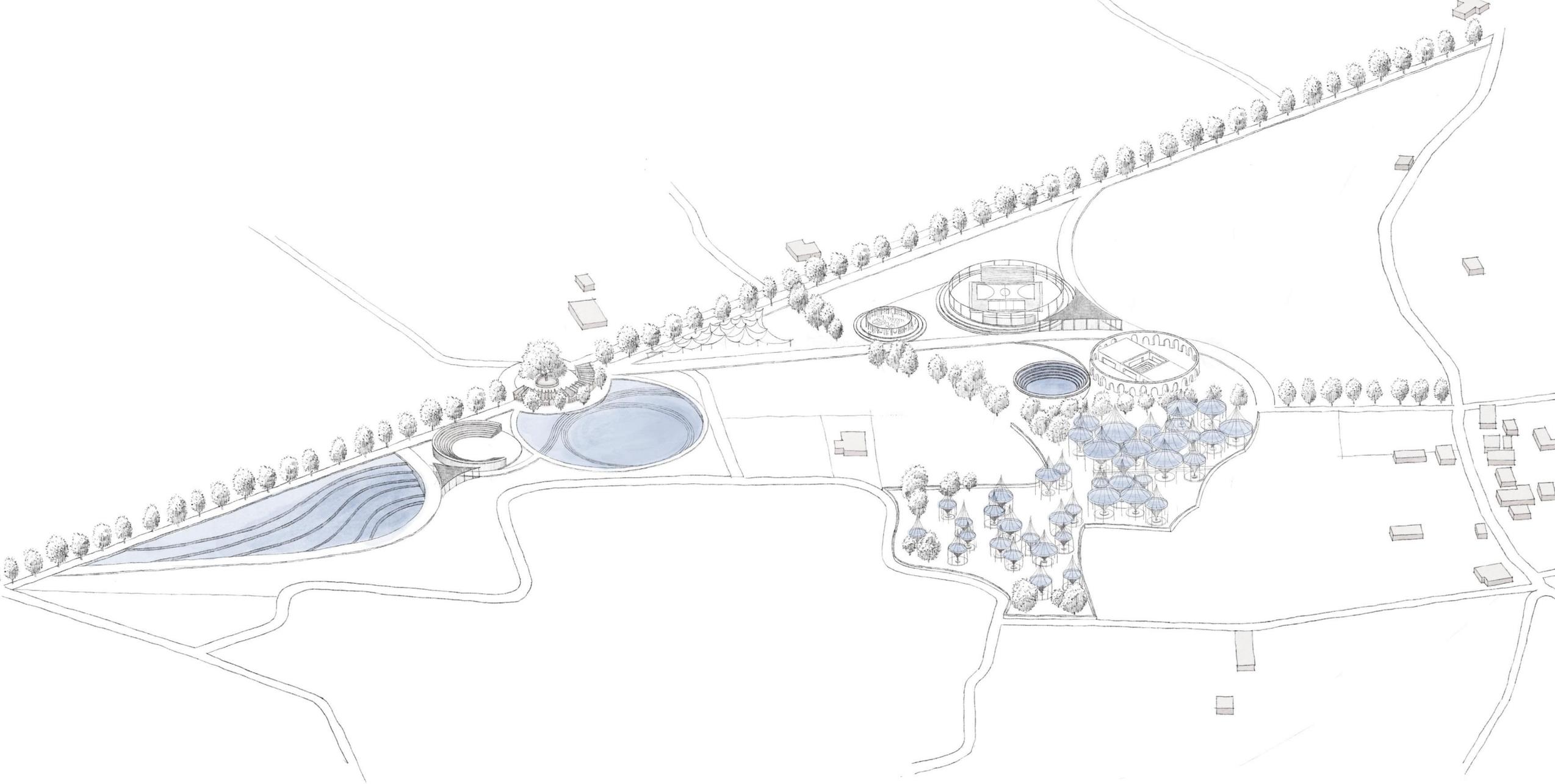
καλλιέργειες
+ θερμότητα
για υγιεινότητα

Η πρόταση

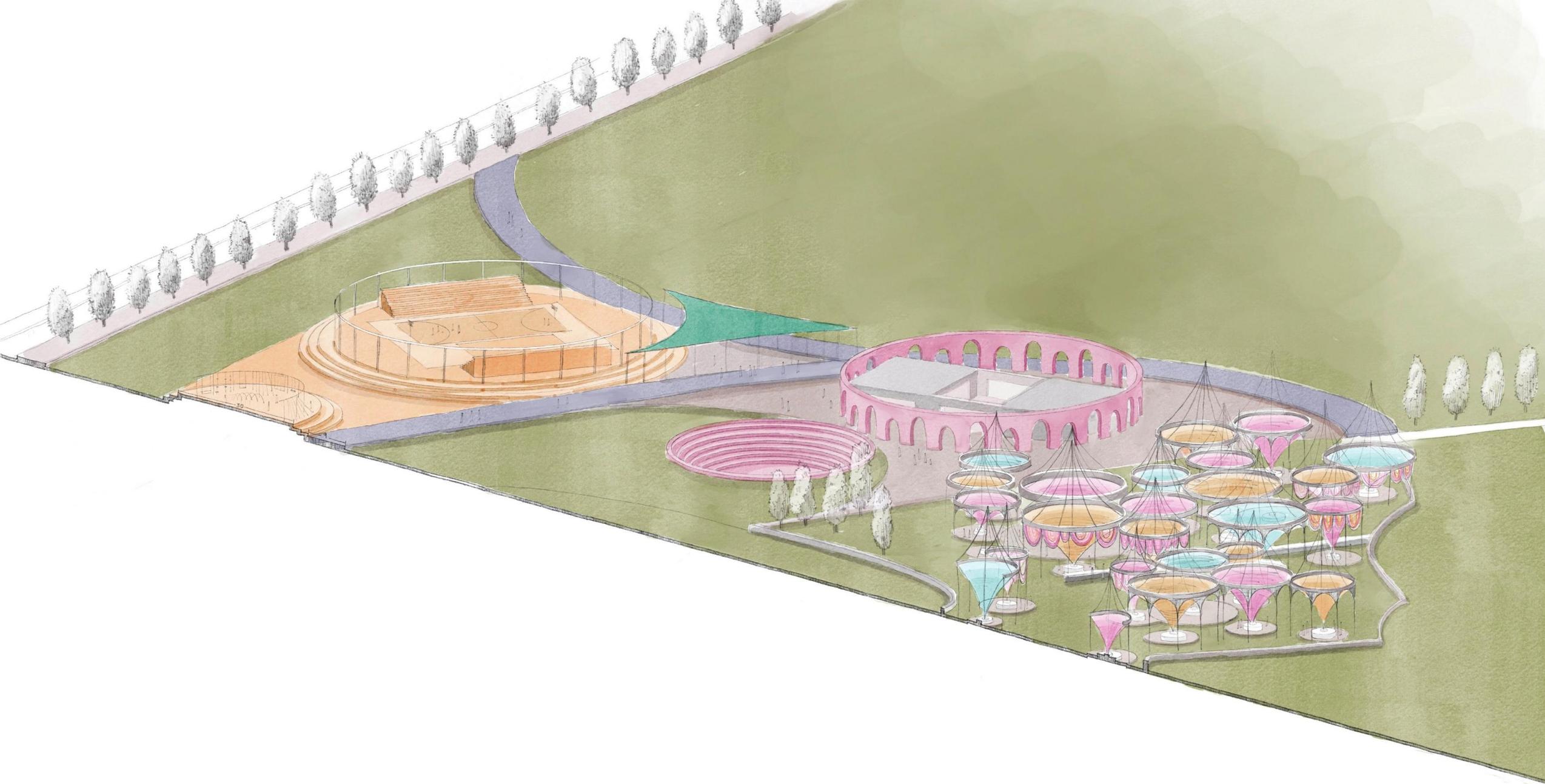
Είσοδος

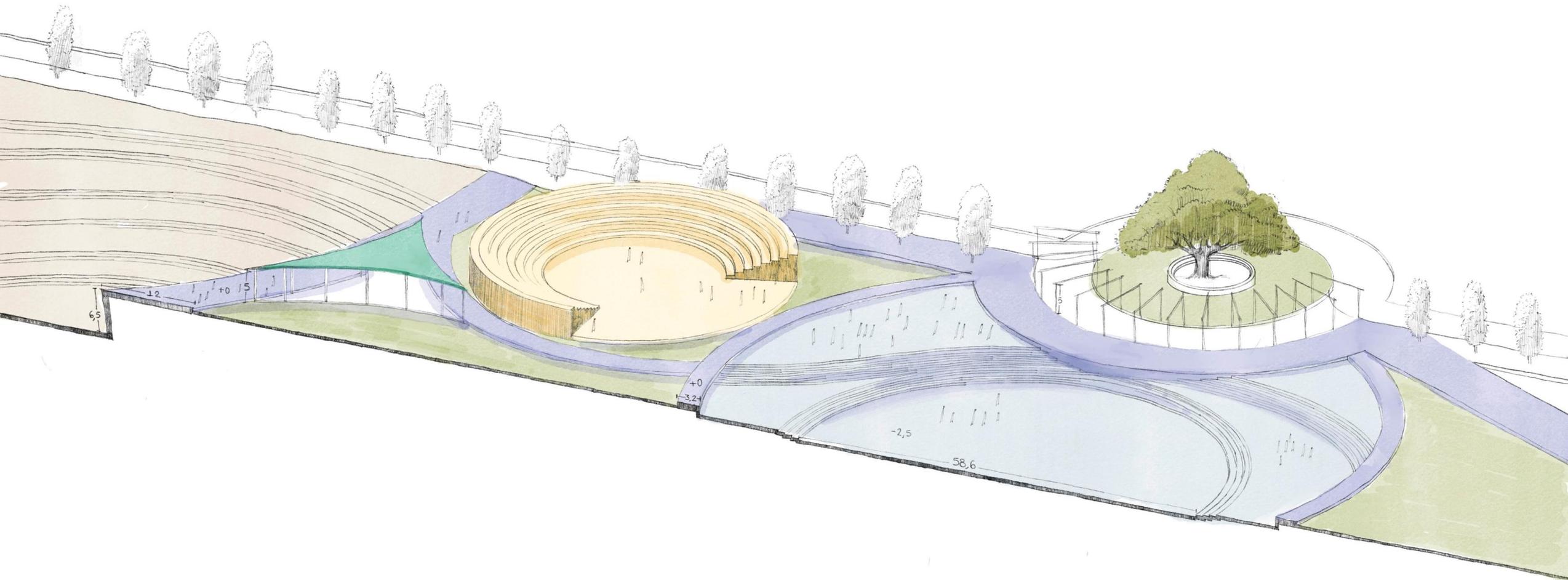

6,5

-1,2

+0

5

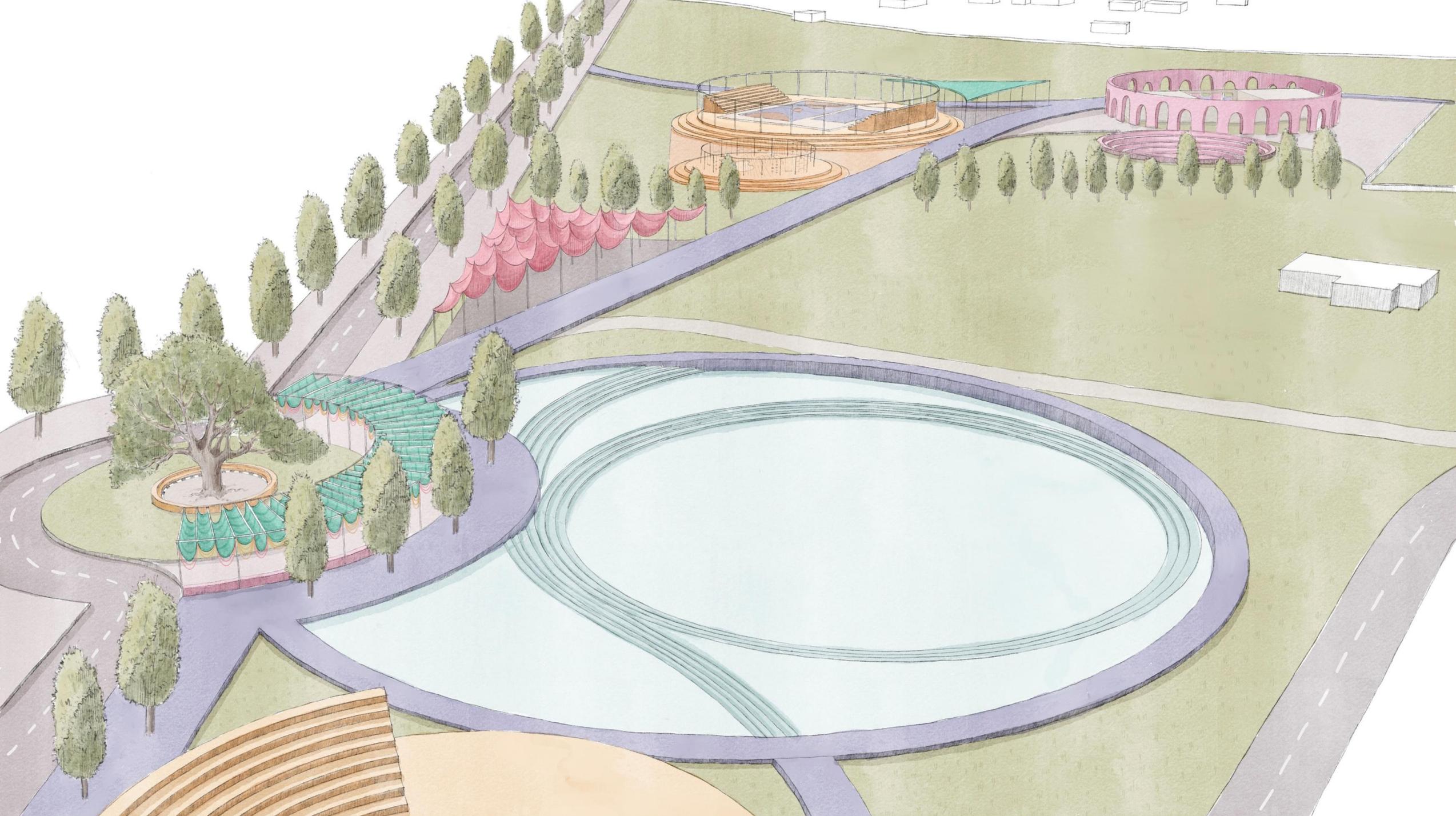
+0

-3,2

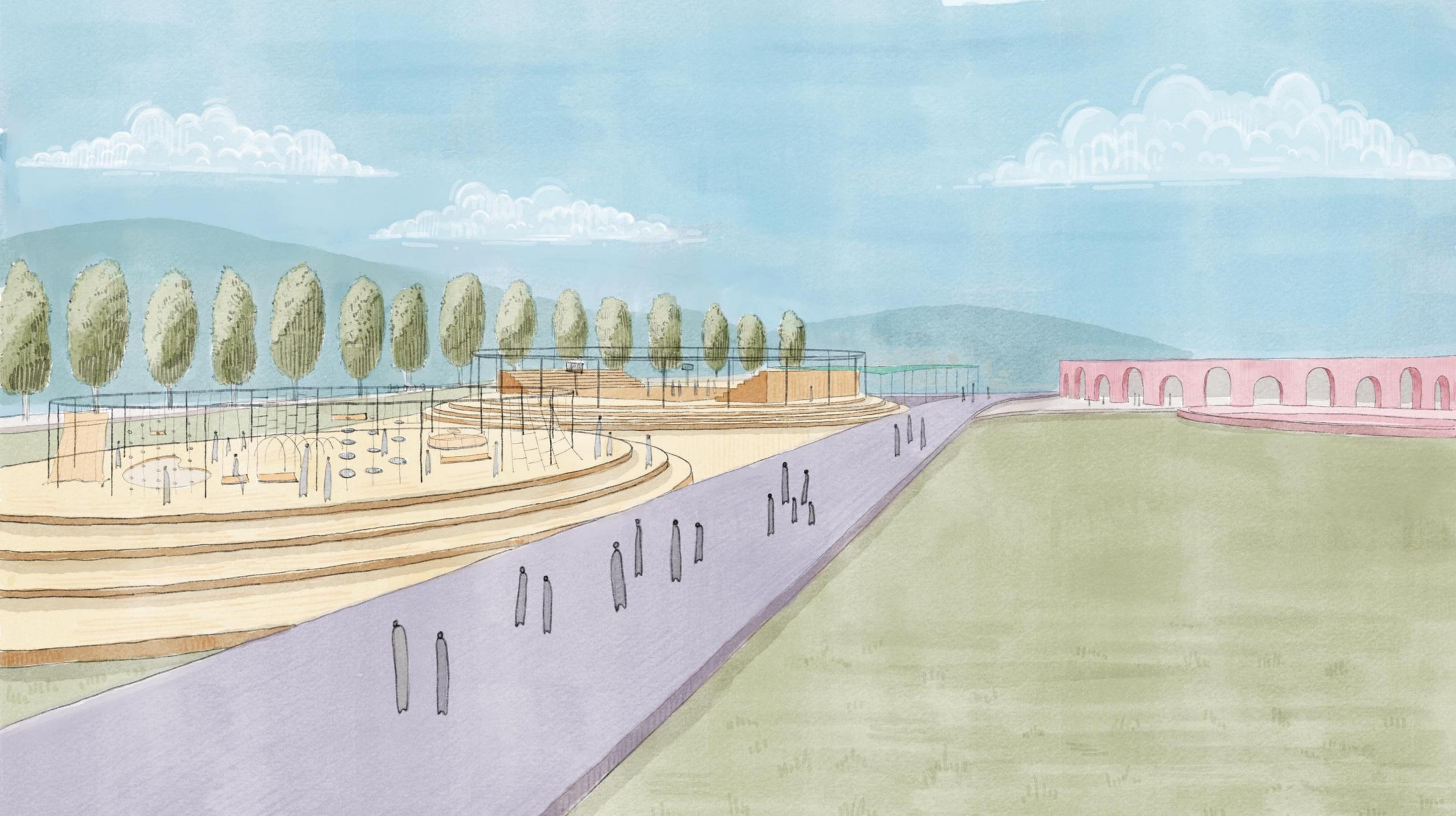
-2,5

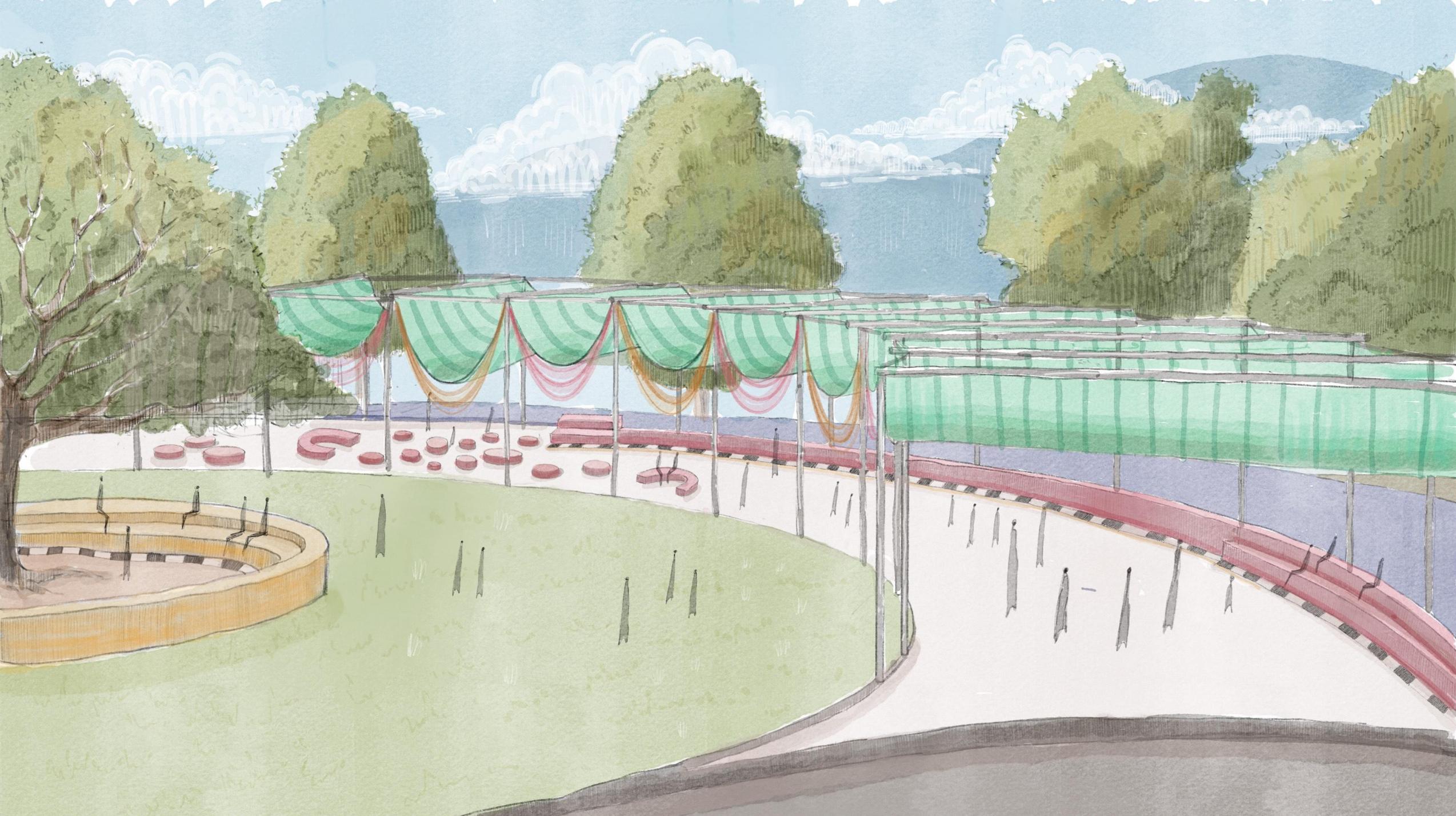
58,6

1,5

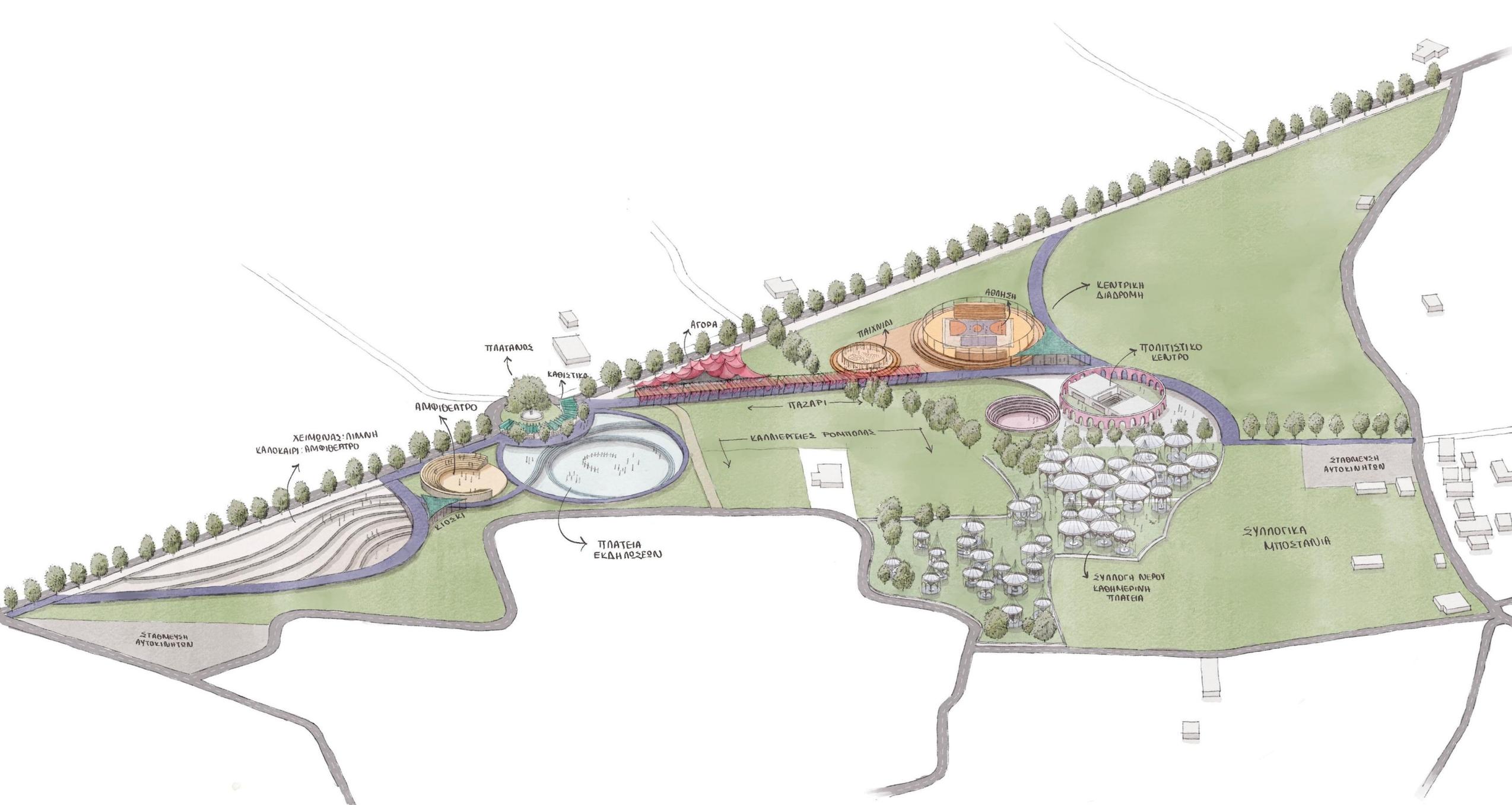

ΧΕΙΜΩΝΑΣ: ΛΙΜΝΗ
ΚΑΛΟΚΑΙΡΗ: ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ

ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ

ΠΛΑΤΑΝΟΣ

ΚΑΦΕΙΣΤΙΚΟ

ΑΓΟΡΑ

ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

ΑΘΛΗΣΗ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ
ΔΙΑΔΡΟΜΗ

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ
ΚΕΝΤΡΟ

ΠΑΖΑΡΙ

ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ ΠΟΝΤΟΜΕΣ

ΣΤΑΘΜΕΥΣΗ
ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ

ΠΛΑΤΕΙΑ
ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑ
ΜΤΟΣΤΑΝΙΑ

ΣΥΛΛΟΓΗ ΝΕΡΟΥ
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
ΠΛΑΤΕΙΑ

ΣΤΑΘΜΕΥΣΗ
ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ